

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

Факультет бізнес-технологій та економіки
(повне найменування інституту, факультету)
Бізнес та управління
(повне найменування кафедри)

Пояснювальна записка

до дипломного проєкту (роботи)

магістр
(ступінь вищої освіти)

на тему Дослідження основних показників
виробничої діяльності

Виконав: студент(ка) 2 курсу, групи БТЕ-10194

Спеціальності 073 Менеджмент
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма (спеціалізація)
Управління проектами
Васильченко Б.І.
(прізвище та ініціали)

Керівник Левченко С.А.
(прізвище та ініціали)

Рецензент Миченко О.Г.
(прізвище та ініціали)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»
 (повне найменування закладу вищої освіти)

Інститут, факультет Факультет бізнес-технологій та економіки
 кафедра Бізнес та управління
 ступінь вищої освіти магістр
 спеціальність 073 Менеджмент
 освітня програма (спеціалізація) Управління проєктами
(код і найменування)
(назва освітньої програми (спеціалізації))

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Завідувач кафедри Біс у
Ткаченко А.М.
 « _____ » _____ 20__ року

ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЄКТ (РОБОТУ) СТУДЕНТА(КИ)

Василенко Богдан Ігорович

(прізвище, ім'я, по батькові)

Тема проєкту (роботи) Дослідження основних показників виробничого діяльності

Рівень проєкту (роботи) Левченко С.А., к.е.н.
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджені наказом закладу вищої освіти від « 14 » 10 . 20 25 року № 470

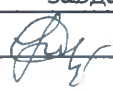
Строк подання студентом проєкту (роботи) 10.12.25

Вихідні дані до проєкту (роботи) Законодавчі та нормативні акти, наукові джерела, статистичні дані ТОВ "Web-diagnostics"

Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно зробити) Теоретичні аспекти щодо оцінки організації виробничого діяльності підприємства; економічна оцінка організації виробничого діяльності підприємства, реалізація заходів щодо вдосконалення організації виробничого процесу суб'єкта господарювання ТОВ "Web-diagnostics"

Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Консультанти розділів проєкту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	прийняв виконане завдання
1, 2, 3	Левченко С. А., доцент		

7. Дата видачі завдання « 04 » 09 2025 року.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проєкту (роботи)	Строк виконання етапів проєкту (роботи)	Примітка
1.	Узгодження завдання	10.08.25	
2.	Огляд наукових джерел	25.09.25	
3.	Виконання 1-го розділу	28.10.25	
4.	Виконання 2-го розділу	17.11.25	
5.	Виконання 3-го розділу	04.12.25	
6.	Перевірка на плагіат	06.12.25	
7.	Формо-контроль та оформлення катедри	10.12.25	

Студент(ка)

(підпис)

Богдан Ващенко
(прізвище та ініціали)

Керівник проєкту (роботи)

(підпис)

Сергій Левченко
(прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Дипломна робота містить: 101 сторінка, 34 таблиці, 7 рисунків, 28 джерел.

Об'єкт дослідження – процеси організації виробництва на підприємстві ТОВ «Web-diagnostics»

Мета роботи - формування організаційно-економічного механізму поліпшення виробничо-господарської діяльності підприємства та оцінка впроваджених заходів.

Завдання роботи - розгляд основних теоретичних аспектів оцінки підвищення економічної ефективності виробництва підприємства, розробка і впровадження заходів щодо поліпшення виробничої та організаційної складових підприємства.

Методи дослідження - збір і аналіз інформації про поточне фінансовий та економічний стан підприємства, вивчення особливостей виробничого процесу, пошук і усунення проблемних ділянок виробничого ланцюга і оптимізація використання ресурсів.

ВИРОБНИЧА ПОТУЖНІСТЬ, ОЦІНКА УДОСКОНАЛЕНЬ,
ЕФЕКТИВНІСТЬ, РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ, ВИРОБНИЧІ РЕСУРСИ,
ІНТЕНСИВНЕ ЗАВАНТАЖЕННЯ, ЕКСТЕНСИВНЕ ЗАВАНТАЖЕННЯ,
ІНТЕГРАЛЬНЕ ЗАВАНТАЖЕННЯ

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЩОДО ОЦІНКИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	8
1.1 Роль економічної ефективності організації виробництва.....	8
1.2 Джерела інформації для оцінки виробничої діяльності.....	13
1.3 Нормативно-правова база виробничо-господарської діяльності підприємства.....	21
Висновки до першого розділу.....	27
2 ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	28
2.1 Техніко-економічна характеристика об'єкту дослідження ТОВ «Web-diagnostics» як суб'єкта господарювання.....	28
2.2 Аналіз ефективності організації виробничої діяльності ТОВ «Web-diagnostics» як суб'єкта господарювання.....	32
2.3 Дослідження ринку послуг, що надаються підприємством.....	52
Висновки до другого розділу.....	56
3 РЕАЛІЗАЦІЯ ЗАХОДІВ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЧОГО ПРОЦЕСУ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ ТОВ «WEB-DIAGNOSTICS».....	57
3.1 Основні напрями вдосконалення організації виробничої діяльності об'єкта дослідження ТОВ «Web-diagnostics».....	57
3.2 Оцінка економічної ефективності удосконалення організації виробництва на ТОВ «Web-diagnostics».....	79
Висновки до третього розділу.....	85
ВИСНОВКИ.....	86
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	88

ВСТУП

Ефективність виробництва належить до базових категорій ринкової економіки та безпосередньо пов'язана з досягненням стратегічних цілей розвитку суспільного виробництва загалом і окремого підприємства зокрема. Саме рівень ефективності відображає здатність суб'єкта господарювання раціонально використовувати наявні ресурси для досягнення максимального економічного результату.

У сучасних умовах функціонування підприємства неминуче стикаються з обмеженістю ресурсного забезпечення та зростанням конкурентного тиску. За таких обставин оцінювання й удосконалення організації виробничої діяльності стає необхідною передумовою збереження ринкових позицій, підвищення результативності господарювання та забезпечення сталого розвитку. Особливої актуальності зазначена проблема набуває у сфері розробки веб-ресурсів, яка є відносно новою галуззю економічної діяльності. Відсутність усталених підходів до аналізу ефективності виробництва на підприємствах цієї сфери додатково підкреслює потребу в науковому обґрунтуванні шляхів її підвищення.

У загальному розумінні економічна ефективність виробництва визначається як кількісне співвідношення досягнутих результатів господарської діяльності та сукупних витрат, понесених у процесі їх отримання. Проблематика зростання ефективності посідає одне з центральних місць у системі управління підприємством, оскільки саме вона визначає конкурентоспроможність і фінансову стійкість суб'єкта господарювання.

Сутність підвищення економічної ефективності організації виробництва полягає у забезпеченні приросту економічних результатів на кожну одиницю витрачених ресурсів шляхом їх більш раціонального та цілеспрямованого використання.

Метою даної роботи є формування організаційно-економічного механізму підвищення економічної ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства, а також оцінювання результативності впровадження відповідних управлінських заходів.

Для досягнення поставленої мети у роботі передбачається розв'язання таких основних завдань:

дослідити теоретичні засади оцінювання економічної ефективності діяльності підприємств;

здійснити аналіз організаційної структури об'єкта дослідження — ТОВ «Web-diagnostics»;

розрахувати та проаналізувати основні показники ефективності діяльності підприємства;

розробити комплекс заходів щодо вдосконалення організації виробничої діяльності об'єкта дослідження;

здійснити порівняльну оцінку отриманих результатів із показниками попередніх періодів та визначити економічний ефект від упроваджених змін;

сформулювати висновки та розробити практичні рекомендації щодо подальшого розвитку підприємства.

У першому розділі дипломного проекту розглядаються теоретико-методологічні аспекти діяльності підприємства в умовах ринкової економіки, підходи до оцінювання виробничої потужності та напрями підвищення ефективності виробництва, що створює підґрунтя для формування оптимальної системи організації виробничих процесів і забезпечення сталого розвитку підприємства.

Другий розділ присвячено техніко-економічній та організаційній характеристиці підприємства. У межах цього розділу здійснюється оцінка ключових показників ефективності виробничо-господарської діяльності, аналізується ринкове середовище функціонування підприємства, а також формується та обґрунтовується перелік заходів, спрямованих на зростання його виробничого потенціалу.

У третьому розділі визначаються витрати, пов'язані з реалізацією запропонованого комплексу заходів щодо вдосконалення організації виробництва. Проводиться порівняльний аналіз основних показників

ефективності діяльності підприємства у базовому та звітному періодах, а також узагальнюються результати впровадження запропонованих управлінських рішень.

Практична цінність одержаних результатів полягає у можливості використання розроблених рекомендацій та проведених техніко-економічних розрахунків для вдосконалення організації виробництва на підприємстві ТОВ «Web-diagnostics» з метою підвищення ефективності його функціонування та конкурентоспроможності.

1 АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ПЛАНУВАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

1.1 Роль економічної ефективності організації виробництва

Будь-яка цілеспрямована діяльність людини безпосередньо пов'язана з категорією ефективності. В основі цього поняття лежить обмеженість ресурсів, прагнення до раціонального використання часу та необхідність досягнення максимально можливого результату за наявних умов ресурсного забезпечення.

Проблематика ефективності завжди пов'язана з необхідністю вибору. Такий вибір стосується визначення напрямів діяльності, видів продукції, способів їх виробництва, механізмів розподілу результатів, а також обсягів ресурсів, які доцільно залучати для задоволення поточних і перспективних потреб.

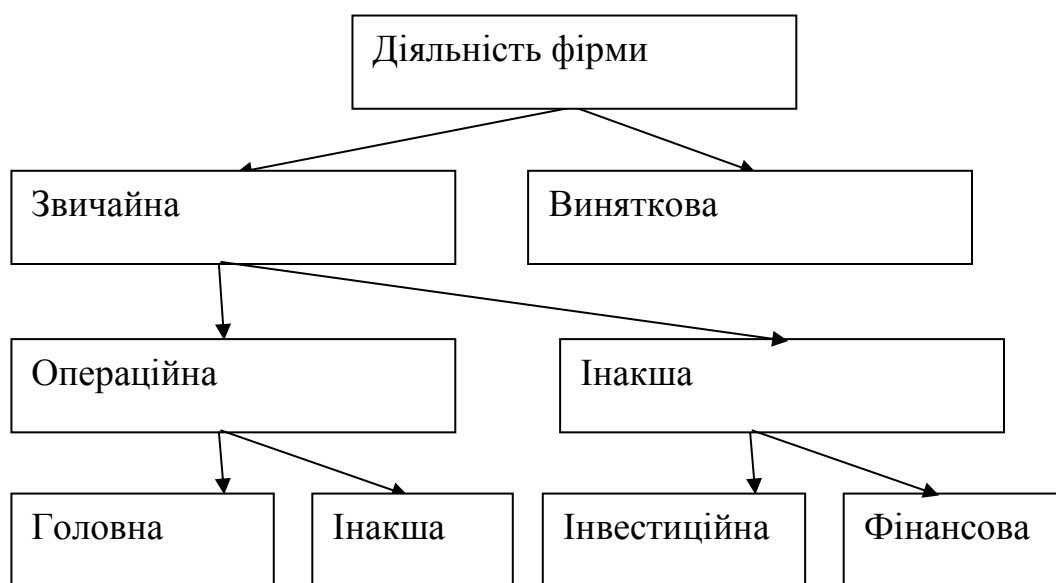
Рівень ефективності істотно впливає на прийняття рішень у процесі розв'язання широкого кола соціально-економічних завдань, зокрема забезпечення економічного зростання, підвищення добробуту населення, стримування інфляційних процесів, поліпшення умов праці та організації відпочинку [1].

Термін «ефективність» походить від латинського слова *effectus*, що означає результат, виконання або дію. Спочатку дане поняття застосовувалося переважно у сфері техніки й технології, де під ефективністю розуміли співвідношення між виконаною роботою та витраченою енергією або між фактичним і потенційно можливим результатом певного процесу. Водночас трактування ефективності не є однозначним, оскільки оцінка результату залежить від поставленої мети та умов використання отриманого ефекту. Це свідчить про те, що ефективність не може розглядатися виключно як об'єктивна технічна характеристика, а має оцінний характер і формується з урахуванням конкретних критеріїв та інтересів суб'єкта оцінювання [2].

Згодом поняття ефективності набуло широкого застосування в економічній теорії та практиці. Ефективність економічної діяльності почали розглядати як співвідношення між досягнутими результатами виробничого процесу та обсягом ресурсів, необхідних для їх отримання, зокрема як відношення випуску продукції до витрат праці, капіталу, матеріальних і фінансових ресурсів.

Залежно від умов функціонування підприємства господарська діяльність може здійснюватися як у звичайному режимі, так і в умовах надзвичайних обставин, що зумовлює відмінності в підходах до управління ресурсами та оцінювання результативності виробничих процесів.

к 1.1 Класифікація видів діяльності підприємства

Ефективність економічної діяльності найбільш повно відображає оціночну природу категорії «ефективність». Її сутність завжди визначається співвідношенням корисності отриманого результату та цінності понесених витрат, а отже, є змінною величиною, що залежить від системи оцінок і пріоритетів. За зміни економічних умов або вартості ресурсів уявлення про ефективність може істотно трансформуватися.

Показовим є приклад використання парового двигуна та дизельного агрегату: зростання цінності нафти порівняно з вугіллям здатне призвести до ситуації, коли паровий двигун, що працює на вугіллі, виявиться економічно доцільнішим за дизельний. За надмірної вартості пального дизельний двигун може втратити практичну привабливість. Таким чином, не існує абсолютно ефективних або абсолютно неефективних технологій і процесів: за відповідної зміни цілей і цінностей будь-який об'єкт може бути оцінений як ефективний або неефективний. Вирішальним є те, яку саме мету необхідно досягти в межах виробничої, економічної чи іншої цілеспрямованої діяльності. Саме ця обставина підкреслює оціночний характер категорії ефективності [3].

Економічна ефективність є ключовою соціально-економічною категорією, якій притаманні динамічність та історична зумовленість. Рівень ефективності виробничої діяльності змінюється залежно від стадії розвитку продуктивних сил у межах конкретної суспільно-економічної формації. На всіх етапах історичного розвитку суспільство незмінно цікавилось питанням: якою ціною витрат і ресурсів досягається кінцевий виробничий результат. У зв'язку з цим базова модель кількісного виміру ефективності ґрунтується на співвідношенні між економічними результатами, витратами та використаними ресурсами.

Первинною метою суспільства, трудового колективу та окремого працівника є максимізація результатів на одиницю витрат і ресурсів або, навпаки, мінімізація витрат на одиницю отриманого результату. Саме ця мета, способи її досягнення, а також виявлення шляхів і резервів підвищення економічної ефективності, їх класифікація та кількісна оцінка становлять зміст економічної науки та прикладних економічних дисциплін [28].

Базові принципи вимірювання ефективності виробництва є спільними для різних суспільно-економічних формацій. Водночас існують певні відмінності, зумовлені конкретними історичними умовами, практичним призначенням методів оцінювання, а також характером економічних відносин і системою управління економікою [3].

У сучасних умовах трансформації економіки відбувається перегляд підходів до трактування та ієрархії критеріїв економічної ефективності, а також їх змістовного наповнення. Оскільки базою підприємницької діяльності є формування доходу і прибутку, провідним критерієм економічної ефективності виступає максимізація прибутку на одиницю витрат і ресурсів за умови забезпечення високої якості продукції, робіт і послуг та їх конкурентоспроможності. Водночас зберігається і загальнонаціональний критерій ефективності, який полягає у зростанні національного доходу та валового національного продукту на одиницю витрат і ресурсів за умови підвищення рівня добробуту населення. Така ієрархія є логічною для ринкової економіки, оскільки загальнонаціональна ефективність безпосередньо залежить від результативності діяльності первинних ланок виробництва — підприємств та їх об'єднань. Чим вищою є ефективність функціонування цих суб'єктів, тим більшими є можливості держави щодо розв'язання соціально-економічних завдань.

У теорії та практиці економічного аналізу розрізняють загальну (абсолютну) та порівняльну (відносну) ефективність. Загальна ефективність використовується для оцінювання результатів господарювання на макро- та мікрорівнях за певний період часу, а також у динаміці з метою порівняння ефективності між підприємствами, галузями та регіонами [2].

Порівняльна ефективність застосовується під час обґрунтування управлінських, виробничих, технічних та організаційних рішень і спрямована на вибір оптимального варіанта з кількох альтернатив. Такий вибір здійснюється шляхом зіставлення системи техніко-економічних показників, розрахунку строків окупності інвестицій, коефіцієнтів ефективності додаткових капіталовкладень або величини очікуваного економічного ефекту.

Зміст економічної ефективності конкретизується через класифікацію економічних результатів, а також витрат і ресурсів, необхідних для їх досягнення. Достовірність оцінки ефективності значною мірою залежить від правильного визначення форм і показників економічного ефекту. Зазвичай

економічний ефект оцінюється за трьома групами показників: об'ємними, кінцевими та соціальними результатами.

Об'ємні показники характеризують початкові результати діяльності та охоплюють натуральні й вартісні вимірники обсягу виробленої продукції та наданих послуг, зокрема фізичний обсяг виробництва, валову й товарну продукцію, обсяг будівельно-монтажних робіт, нормативну вартість обробки тощо.

Кінцеві результати відображають підсумкові наслідки виробничо-господарської діяльності на різних рівнях управління та ступінь задоволення ринкових потреб. До них належать національний дохід, чиста продукція, валовий національний продукт, прибуток, економія від зниження собівартості, обсяг реалізації, введення в дію виробничих потужностей, а також якість продукції і послуг. Об'ємні результати використовуються для розрахунку диференційованих показників ефективності, тоді як кінцеві результати є базою для формування узагальнюючих (комплексних) показників [4].

Особливе значення в системі оцінювання ефективності належить соціальним результатам, які відображають відповідність господарської діяльності соціальним цілям суспільства та пріоритетність людського чинника в економічному розвитку. Соціальні результати охоплюють показники рівня життя населення, зокрема зростання оплати праці та реальних доходів, умови праці, рівень зайнятості, стан охорони здоров'я, освіти, екологічної безпеки, а також ефективність використання вільного часу. Економічні та соціальні результати перебувають у тісному взаємозв'язку: зростання економічної результативності створює передумови для поліпшення соціальних умов і навпаки. Водночас слід зазначити, що соціальні результати не завжди піддаються точній кількісній оцінці, тому на практиці часто застосовуються непрямі методи та ранжування цілей [5].

У світовій практиці класифікація витрат і ресурсів має універсальний характер і включає витрати живої праці, матеріальні витрати, виробничі фонди, капітальні вкладення та інвестиції, природні, інформаційні та часові ресурси.

Усі витрати й ресурси поділяються на поточні та одноразові, спожиті й використовувані, одиничні та сукупні [5].

Витрати відображають обсяг виробничих ресурсів, спожитих протягом певного періоду, тоді як ресурси характеризують накопичений потенціал підприємства. Поточні витрати забезпечують отримання результату в межах року, тоді як одноразові витрати, пов'язані з інвестиціями, формують економічний ефект у середньо- та довгостроковій перспективі після введення в дію відповідних виробничих потужностей [5].

1.2 Джерела інформації для оцінки виробничої діяльності

Комплексна оцінка фінансово-господарської діяльності підприємства формується на підставі опрацювання показників фінансової звітності із використанням системи спеціальних методів і прийомів фінансового аналізу. До ключових узагальнюючих характеристик результатів фінансово-господарської діяльності належать оцінка фінансового стану суб'єкта господарювання, аналіз фінансових результатів, визначення рівня ефективності господарювання, а також оцінювання його кредитоспроможності [6].

Фінансовий стан підприємства відображає особливості формування та використання фінансових ресурсів і активів, а також характеризується рівнем ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості. Інформаційною базою для здійснення оцінки фінансового стану виступає бухгалтерський баланс підприємства, який може аналізуватися як у деталізованому, так і в узагальненому (агрегованому) вигляді.

На рисунку 1.2 узагальнено основні завдання виробничо-господарського аналізу, що відображають напрями оцінювання результатів діяльності підприємства та слугують основою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

За вд ан ня ан алі зу ви ро бн ич о- го сп од ар сь кої дія ль но сті	Визначення суцільних тенденцій та логік зовнішнього середовища, а теж їхнього впливу на роботу визначеного підприємства
	Неупереджена оцінка економічних фактів і процесів господарської роботи
	З'ясування причинно-наслідкових зв'язків між окремими подіями та ходами
	Шукання можливостей діяльності фірми
	Узагальнення наслідків аналізу для прийняття аргументованих рішень
	Контроль здійснення адміністративних рішень

Рисунок 1.2 Головні завдання виробничо-господарського аналізу[7]

Методика оцінювання фінансового стану підприємства ґрунтується на комплексному дослідженні обсягу та структури фінансових ресурсів, активів і зобов'язань, а також на аналізі платоспроможності, ліквідності та фінансової стійкості із застосуванням сукупності спеціальних прийомів фінансового аналізу. У практиці фінансових досліджень, як правило, паралельно використовують горизонтальний, вертикальний і порівняльний аналіз, а також систему фінансових коефіцієнтів, що дозволяє всебічно оцінити динаміку та структуру показників діяльності підприємства [6].

Дослідження фінансових ресурсів доцільно розпочинати з аналізу власного капіталу, зокрема його загального обсягу та складових елементів: статутного, резервного, додаткового, неоплаченого й вилученого капіталу, а також нерозподіленого прибутку або непокритого збитку. Важливим є визначення реальної вартості внесків до статутного капіталу, здійснених у формі матеріальних і нематеріальних активів, аналіз строків і обсягів заборгованості учасників за внесками, а також з'ясування причин формування додаткового чи вилученого капіталу або їх відсутності [7].

Під час аналізу зобов'язань підприємства оцінюють обсяги та строки погашення довгострокових і поточних зобов'язань, зобов'язань фінансового та нефінансового характеру, банківських і комерційних кредитів, позик, оформлених у вигляді цінних паперів, а також заборгованості перед контрагентами, бюджетом, позабюджетними фондами та персоналом підприємства. Особливу увагу приділяють простроченим боргам, непогашеним у встановлені строки кредитам і позикам, а також пролонгованим зобов'язанням, які можуть негативно впливати на фінансову стійкість підприємства.

Аналіз необоротних активів передбачає дослідження їх складу, структури та рівня зносу. Щодо основних засобів визначають їх балансову та оціночну (ринкову) вартість, ступінь фізичного й морального зносу, рівень залучення у виробничий процес, а також частку активів, фактично вилучених з господарського обороту. Окремо оцінюються витрати підприємства на підтримання основних засобів у працездатному стані. Аналіз нематеріальних активів спрямований на уточнення їх реальної вартості, рівня зносу та фактичної участі у господарській діяльності з метою коректного визначення величини чистих і іммобілізованих активів. За наявності інвестиційного портфеля оцінюється його якість з позицій співвідношення очікуваної дохідності, ризику, ринкових процентних ставок і альтернативних напрямів інвестування [7].

Оборотні активи доцільно класифікувати за ступенем ліквідності з урахуванням не лише формальних ознак, а й реальних економічних властивостей. Неякісні запаси, надлишкові матеріальні ресурси, а також прострочена чи сумнівна дебіторська заборгованість можуть бути віднесені до іммобілізованих активів і виключені з розрахунків під час визначення показників ліквідності та платоспроможності.

Дебіторську заборгованість аналізують у розрізі окремих контрагентів і строків її виникнення, а також поділяють на процентну й безпроцентну та таку, що пов'язана або не пов'язана з операційною діяльністю. Такий підхід дає змогу більш точно співвіднести окремі групи оборотних активів із відповідними за строками погашення поточними зобов'язаннями.

Поглиблений аналіз активів і джерел їх формування дозволяє виявити активи, фактично вилучені з господарського обороту, які не беруть участі у створенні доходу, але потребують витрат на обслуговування. Це, своєю чергою, забезпечує формування об'єктивного уявлення про рівень ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства й дає змогу надати всебічну характеристику його фінансового стану.

Комплексний аналіз ресурсів і активів можливий переважно в межах внутрішнього фінансового аналізу, що здійснюється управлінським персоналом підприємства за умови доступу до первинної бухгалтерської документації. У такому разі використовують як балансові, так і скориговані з урахуванням реальної ліквідності, ризиків неповернення та інших чинників показники. Зовнішній фінансовий аналіз є менш точним, оскільки базується на даних фінансової звітності, що оприлюднюється, або на орієнтовних оцінках та узагальнених показниках [8].

Фінансові результати та ефективність фінансово-господарської діяльності підприємства характеризуються системою абсолютних і відносних показників. До абсолютних показників належать прибуток від операційної діяльності, результат від реалізації необоротних активів, фінансових операцій, а також балансовий і чистий прибуток. Залежно від цілей аналізу використовують різні

показники доходу та прибутку, зокрема дохід до сплати процентів і податків, валовий дохід, прибуток до оподаткування, чистий і нерозподілений прибуток [8].

Для акціонерів і потенційних інвесторів ключове значення має прибуток, що підлягає розподілу, а також капіталізований прибуток, який відображає дохідність вкладених інвестицій. Кредитори, у свою чергу, зосереджують увагу на доходах до сплати процентів та на співвідношенні цих доходів із процентними виплатами за зобов'язаннями. Фінансових менеджерів підприємства цікавить повний комплекс питань, пов'язаних із формуванням, розподілом і використанням прибутку.

Відносні показники фінансових результатів представлені системою коефіцієнтів рентабельності капіталу та виробничої діяльності. Саме ці показники є визначальними для оцінки ефективності функціонування підприємства, оскільки відображають не лише поточний рівень результативності, а й потенціал подальшого економічного зростання [8].

У поєднанні з абсолютними величинами коефіцієнти рентабельності та ефективності формують аналітичну базу для оцінювання фінансових результатів діяльності підприємства. Інформаційним підґрунтям такого аналізу слугують Баланс, Звіт про фінансові результати, дані бухгалтерського обліку та облікових регістрів.

Аналіз фінансових результатів, як правило, розпочинають із дослідження структури доходів і витрат, а також основних елементів собівартості продукції з метою виявлення резервів зниження витрат без суттєвого погіршення якості продукції. Далі оцінюють вплив окремих чинників на величину прибутку та визначають найбільш значущі з них. Порівняння прибутку від операційної діяльності з іншими складовими фінансового результату дає змогу оцінити стабільність структури доходів підприємства. Домінування доходів від фінансових операцій або іншої реалізації над операційним прибутком може свідчити про підвищений рівень ризику та можливі коливання прибутковості у майбутніх періодах [9].

Порівняльний аналіз балансового прибутку та прибутку до оподаткування дає можливість оцінити результативність амортизаційної політики підприємства, а також ефективність управління витратами подвійного призначення. Тривале й суттєве домінування прибутку до оподаткування над балансовим прибутком, як правило, свідчить про недосконалість податкового менеджменту та уповільнення темпів економічного розвитку суб'єкта господарювання.

Зіставлення абсолютних показників фінансових результатів із сумами виплачених дивідендів та рівнем капіталізації підприємства дозволяє визначити достатність сформованого прибутку й обґрунтованість напрямів його розподілу. Рівень прибутковості діяльності вважається задовільним, а політика розподілу прибутку — ефективною за умови, що підприємство забезпечує належні темпи капіталізації для подальшого розвитку та водночас відповідає очікуванням власників щодо обсягів дивідендних виплат і стабільності дивідендної політики.

Завершальним етапом аналітичного дослідження є проведення комплексного аналізу фінансових результатів і коефіцієнтів ефективності, на основі якого визначають потенційні резерви зростання прибутку та формують узагальнену оцінку результативності фінансово-господарської діяльності підприємства. Високоефективною може вважатися лише така діяльність, за якої підвищені, порівняно з іншими підприємствами галузі, показники рентабельності поєднуються з високими значеннями коефіцієнтів ефективності, що свідчить про здатність підприємства не лише генерувати прибуток, а й раціонально використовувати оборотні та необоротні активи [9].

Структуру системи управління підприємством наведено на рисунку 1.3.

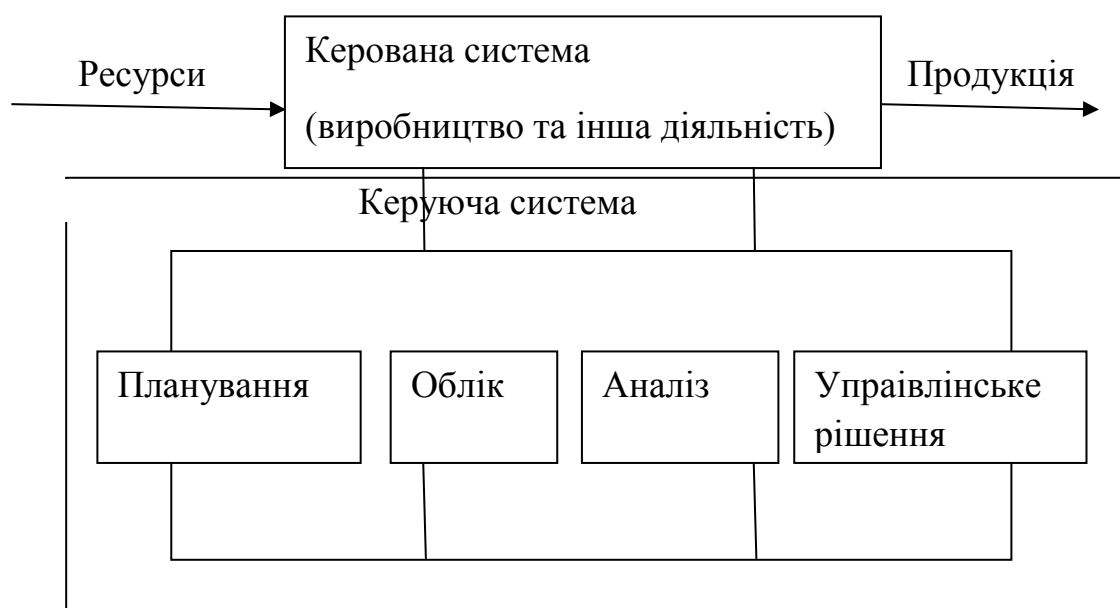

Рисунок 1.3 Структура системи управління підприємства

Кредитоспроможність підприємства доцільно трактувати як сукупність його фінансово-економічних передумов для залучення позикових коштів та здатність своєчасно і в повному обсязі виконувати зобов'язання щодо їх повернення. До ключових передумов отримання кредиту відносять дотримання платіжної дисципліни за раніше залученими позиками, стабільність фінансового стану, а також прийнятний рівень рентабельності діяльності. Здатність підприємства обслуговувати та погашати кредит оцінюється переважно на прогностичній основі шляхом аналізу очікуваних результатів і ефективності його майбутньої господарської діяльності. При цьому першочергова увага приділяється формуванню чистих грошових потоків у перспективі та їх достатності для своєчасного погашення боргових зобов'язань. З огляду на те, що фінансовий стан підприємства та його платоспроможність можуть змінюватися під впливом внутрішніх і зовнішніх чинників, рівень кредитоспроможності потребує систематичної переоцінки протягом усього строку кредитування [9].

У науковій та практичній площині кредитоспроможність часто розглядається як одна з найбільш інтегральних характеристик фінансового стану підприємства, оскільки її оцінювання охоплює аналіз результатів минулої

і поточної діяльності, а також прогноз майбутнього фінансового розвитку. У разі присвоєння кредитного рейтингу авторитетним рейтинговим агентством він стає важливим інформаційним орієнтиром для інвесторів, кредиторів та інших суб'єктів ринку під час ухвалення рішень щодо співпраці з відповідним підприємством [9].

Процес оцінювання кредитоспроможності, як правило, розпочинається з аналізу попереднього досвіду взаємовідносин підприємства з кредиторами та ґрунтовного дослідження його фінансового стану. На цьому етапі вивчається структура фінансових ресурсів і активів, а за результатами розрахунку відповідних систем фінансових коефіцієнтів визначається рівень ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості. Далі здійснюється оцінка загальної результативності фінансово-господарської діяльності підприємства з урахуванням показників виробничої діяльності, рентабельності та ефективності використання ресурсів. З метою підвищення об'єктивності висновків аналіз зазвичай проводиться на основі даних фінансової звітності за декілька попередніх років.

Наступним етапом є дослідження здатності підприємства забезпечити погашення кредиту, тобто аналіз потенційних джерел його повернення. У разі короткострокового кредитування основна увага зосереджується на динаміці обсягів реалізації продукції за минулі періоди та структурі оборотних активів, оскільки основним джерелом погашення таких позик виступає виручка від реалізації. За умови її недостатності додатковими джерелами можуть слугувати товарно-матеріальні запаси та дебіторська заборгованість, трансформовані у грошові кошти.

При довгостроковому кредитуванні аналіз джерел погашення боргу передбачає оцінювання перспектив розвитку підприємства та його спроможності формувати в майбутньому чисті грошові надходження, достатні для повернення основної суми кредиту та нарахованих процентів. Для цього здійснюється поглиблений аналіз фінансової звітності за попередні роки, а

також формується детальний прогноз грошових потоків на основі бізнес-планів позичальника [10].

З метою забезпечення об'єктивності оцінки кредитоспроможності фінансова інформація, що використовується в процесі аналізу, повинна відповідати низці вимог. Зокрема, вона має включати річну або квартальну фінансову звітність — Баланс, Звіт про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал — щонайменше за трирічний період, при цьому останні звітні дані повинні відображати стан на кінець останнього кварталу або півріччя. Для короткострокового кредитування додатково необхідною є інформація про склад і структуру запасів, а також детальна розшифровка дебіторської та кредиторської заборгованості за останні 12–18 місяців. У разі середньо- та довгострокового кредитування обов'язковим є надання бізнес-плану, який містить альтернативні сценарії фінансового розвитку та прогноз грошових потоків на період користування позиковими коштами.

Для аналізу виробничої діяльності підприємством було надано дані щодо середньомісячних обсягів виконаних робіт і наданих послуг за 2024 рік, що дозволяє комплексно оцінити динаміку операційної активності та її вплив на формування грошових потоків.

1.3 Нормативно-правова база виробничо-господарської діяльності підприємства

Підприємства в Україні здійснюють господарську діяльність відповідно до норм Цивільного кодексу України, якщо для окремих видів підприємств цим Кодексом або іншими нормативно-правовими актами не передбачено спеціальних вимог. За відсутності інших законодавчих приписів у своїй діяльності підприємство керується положеннями власного статуту.

Відповідно до статті 65 Господарського кодексу України управління підприємством реалізується на підставі його установчих документів і ґрунтується на поєднанні майнових прав власника щодо використання активів із участю трудового колективу в управлінні. У разі застосування найманої праці між власником або уповноваженим ним органом та трудовим колективом (або його представницьким органом) обов'язково укладається колективний договір. Цим договором регламентуються виробничі, трудові та соціально-економічні відносини між працівниками й адміністрацією підприємства, а вимоги до його змісту та процедура укладення визначаються чинним законодавством про колективні договори [10].

Процес створення підприємства та організація його функціонування є складним, багатоетапним і ризиковим, оскільки потребує дотримання значної кількості правових, організаційних і економічних вимог.

Згідно з положеннями Цивільного кодексу України суб'єкт господарювання може бути створений за таких умов:

за рішенням власника майна або уповноваженого ним органу, а у випадках, передбачених законодавством, також за рішенням інших органів, організацій чи громадян шляхом заснування нового підприємства або реорганізації діючого суб'єкта господарювання (злиття, приєднання, поділу, виділення, перетворення) з дотриманням вимог законодавства;

шляхом примусового поділу або виділення діючого суб'єкта господарювання за рішенням антимонопольних органів відповідно до норм антимонопольно-конкурентного законодавства України.

До установчих документів суб'єкта господарювання належать рішення про його створення або засновницький договір, а у передбачених законом випадках — статут (положення) суб'єкта господарювання.

В установчих документах обов'язково визначаються [11]:

найменування та місцезнаходження суб'єкта господарювання;

мета та предмет його господарської діяльності;

структура, компетенція органів управління і порядок прийняття ними рішень;

механізм формування майна, порядок розподілу прибутків і покриття збитків;

умови реорганізації та ліквідації, якщо інше не встановлено законом.

Засновницький договір передбачає зобов'язання засновників:

створити суб'єкт господарювання;

визначити порядок спільних дій щодо його утворення;

погодити умови передачі майна;

встановити правила управління діяльністю підприємства, розподілу прибутків і збитків;

врегулювати порядок вступу та виходу засновників, а також інші умови діяльності, передбачені законодавством;

визначити процедуру реорганізації та ліквідації відповідно до вимог закону.

Статут суб'єкта господарювання повинен містити:

відомості про найменування і місцезнаходження;

мету та основні напрями діяльності;

розмір і порядок формування статутного та інших фондів;

порядок розподілу фінансових результатів;

інформацію про органи управління і контролю та їх повноваження;

умови реорганізації та припинення діяльності;

інші положення, зумовлені організаційно-правовою формою суб'єкта господарювання.

Статут може включати й додаткові положення, що не суперечать законодавству. Для акціонерних товариств, крім загальних відомостей, у статуті обов'язково зазначаються види акцій, їх номінальна вартість, співвідношення між різними типами акцій, кількість акцій, що належать засновникам, а також наслідки невиконання зобов'язань щодо їх викупу.

Статут товариства з обмеженою відповідальністю, окрім загальних положень, повинен містити відомості про розмір часток учасників, склад і порядок внесення вкладів [10].

Статут затверджується власником майна або засновниками суб'єкта господарювання чи їх представниками відповідно до вимог законодавства. Згідно з нормами Цивільного кодексу України суб'єкт господарювання підлягає обов'язковій державній реєстрації.

Державна реєстрація здійснюється виконавчими комітетами міських, районних у місті рад або районними державними адміністраціями за місцезнаходженням чи місцем проживання суб'єкта господарювання, якщо інше не передбачено законом [11].

Для проведення державної реєстрації подаються:

рішення власника майна або уповноваженого ним органу (у передбачених законом випадках);

установчі документи відповідного виду юридичної особи;

рішення Антимонопольного комітету України про надання згоди на створення або реорганізацію суб'єкта господарювання (за необхідності);

документ, що підтверджує сплату внеску до статутного фонду в установленому розмірі;

реєстраційна картка встановленого зразка;

документ про сплату збору за державну реєстрацію.

У разі створення відкритих акціонерних товариств у процесі приватизації чи корпоратизації додатково подається звіт про результати підписки на акції, затверджений Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку.

Слід зазначити, що відповідальність за достовірність і відповідність вимогам законодавства документів, поданих для державної реєстрації, несуть власник (засновник) або уповноважені ним органи [9].

Державна реєстрація суб'єктів господарювання здійснюється не пізніше ніж протягом десяти днів з дати подання повного пакета документів. У цей

строк реєструючий орган зобов'язаний видати свідоцтво про державну реєстрацію [11].

На печатках і штампах суб'єкта господарювання зазначається ідентифікаційний код, за яким його внесено до державного реєстру, або ідентифікаційний номер фізичної особи-підприємця. Свідоцтво про державну реєстрацію разом із документом про взяття на податковий облік є підставою для відкриття рахунків у банківських установах.

Відомості про державну реєстрацію суб'єктів господарювання включаються до Єдиного державного реєстру, який є відкритим для загального доступу. Інформація про реєстрацію підприємства та внесення змін до реєстраційних даних підлягає оприлюдненню у встановленому порядку в офіційних друкованих виданнях протягом десяти днів з моменту проведення відповідних реєстраційних дій [10].

Порушення законодавчо встановленої процедури створення суб'єкта господарювання, а також подання недостовірних або таких, що не відповідають вимогам законодавства, документів є підставою для відмови у його державній реєстрації.

Перереєстрація суб'єкта господарювання здійснюється у випадках, коли відбуваються істотні зміни його правового статусу, зокрема:

у разі трансформації форми власності, на основі якої функціонує суб'єкт господарювання;

при зміні організаційно-правової форми здійснення господарської діяльності;

у випадку перейменування суб'єкта господарювання.

Припинення (скасування) державної реєстрації суб'єкта господарювання може мати місце як за його власною ініціативою, шляхом подання відповідної заяви, так і на підставі судового рішення. Таке рішення приймається, зокрема, у разі визнання установчих документів недійсними або такими, що не відповідають вимогам законодавства, у випадках здійснення діяльності з порушенням норм права чи положень установчих документів, а також в інших

ситуаціях, прямо передбачених чинним законодавством. Скасування державної реєстрації означає припинення господарської діяльності суб'єкта та є юридичною підставою для проведення процедур його ліквідації [11].

Згідно з положеннями Цивільного кодексу України, припинення діяльності суб'єкта господарювання може відбуватися шляхом:

реорганізації, яка передбачає злиття, приєднання, поділ або перетворення; ліквідації, що здійснюється за рішенням власника чи уповноважених ним органів, засновників або їх правонаступників, а в окремих випадках — за рішенням суду.

У разі злиття кількох суб'єктів господарювання всі їхні майнові права та обов'язки переходять до новоутвореного суб'єкта. При приєднанні одного чи кількох суб'єктів до іншого всі права й зобов'язання приєднаних суб'єктів переходять до того суб'єкта, до якого здійснюється приєднання.

У процесі поділу суб'єкта господарювання його майнові права та обов'язки розподіляються між новоствореними суб'єктами відповідно до роздільного балансу. Аналогічно, у разі виділення окремих суб'єктів господарювання, до них у визначених частках переходять права та зобов'язання реорганізованого підприємства. При перетворенні одного суб'єкта господарювання в інший усі його майнові права та обов'язки безперервно переходять до новоутвореного суб'єкта.

Ліквідація суб'єкта господарювання може здійснюватися:

за рішенням власника, уповноважених ним органів, засновників або суду; у зв'язку із завершенням строку діяльності чи досягненням мети, заради якої його було створено;

у разі визнання суб'єкта господарювання банкрутом у встановленому законодавством порядку;

у випадках скасування державної реєстрації відповідно до вимог законодавства.

Ефективна реалізація завдань економічного аналізу на всіх етапах виробничо-господарської діяльності підприємства передбачає комплексне залучення до аналітичної роботи всіх структурних підрозділів і служб. З цією метою доцільно чітко розмежувати функції, повноваження та відповідальність між окремими підрозділами і спеціалістами з урахуванням масштабів підприємства, територіального розміщення його структурних одиниць, особливостей системи управління, виробничої структури, а також рівня технічного забезпечення управлінського апарату й організації планування та обліку.

Ключову роль у здійсненні аналізу виробничо-господарської діяльності підприємства та його структурних підрозділів відіграють планово-економічний, бухгалтерський і фінансовий відділи. Під керівництвом головного економіста або заступника директора з економічних питань ці служби формують методичні підходи до аналізу окремих об'єктів і показників, здійснюють попередній, поточний та підсумковий аналіз діяльності підприємства, координують аналітичну роботу інших підрозділів, а також готують аналітичні висновки й рекомендації для прийняття управлінських рішень [12].

Основними складовими етапів аналітичної роботи є:

дослідження та попередня оцінка досягнутого рівня показників у порівнянні з плановими значеннями;

аналіз взаємозв'язків між показниками та факторами з метою встановлення причин відхилень між плановими і фактичними результатами;

узагальнююча оцінка результатів та визначення внутрішніх резервів підвищення ефективності господарської діяльності.

Зазначені елементи відповідають класичній трьохетапній моделі організації економічного аналізу, яка включає підготовчий, основний і завершальний етапи. У цьому контексті актуальним є формування єдиної науково обґрунтованої системи показників оцінювання ефективності діяльності підприємств та їхніх структурних підрозділів, а також підвищення

оперативності аналітичної роботи, удосконалення її організаційних форм і оптимізація інформаційних потоків.

Висновки до першого розділу

У сучасному економічному середовищі діяльність підприємств відбувається в умовах жорстких ресурсних обмежень та посиленої конкурентної боротьби. За таких обставин обґрунтована оцінка напрямів удосконалення організації виробництва набуває ключового значення для будь-якого суб'єкта господарювання, оскільки саме вона забезпечує збереження ринкових позицій, підвищення результативності виробничих процесів і створює передумови для сталого розвитку. Особливої актуальності зазначена проблематика набуває у сфері розробки веб-ресурсів, яка є відносно новим напрямом економічної діяльності та характеризується недостатньою кількістю комплексних аналітичних досліджень. Це, своєю чергою, обумовлює необхідність глибокого вивчення й оцінювання можливих шляхів удосконалення виробничої діяльності підприємств даного сектору.

Узагальнена оцінка фінансово-господарської діяльності підприємства формується на підставі аналізу показників фінансової звітності із застосуванням комплексу методів і інструментів фінансового аналізу. До ключових напрямів такої оцінки належать визначення фінансового стану підприємства, аналіз фінансових результатів, оцінювання ефективності фінансово-господарської діяльності, а також встановлення рівня кредитоспроможності суб'єкта господарювання. Вагоме місце в системі оцінювання ефективності виробництва посідають соціальні результати, які відображають ступінь відповідності результатів виробничо-господарської діяльності соціальним цілям підприємства та трудового колективу. У цьому контексті особливо підкреслюється пріоритетність людського чинника як визначальної складової економічного розвитку та підвищення загальної результативності функціонування підприємства.

2 ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

2.1 Техніко-економічна характеристика об'єкту дослідження ТОВ «Web-diagnostics» як суб'єкта господарювання

Основою аналізу виробничо-господарських процесів підприємства є комплексне розуміння специфіки його функціонування у відповідній сфері економічної діяльності, а також особливостей формування та реалізації послуг. Початковим етапом такого аналізу виступає систематизація актуальної інформації щодо організаційної структури, ресурсного забезпечення та поточного стану підприємства. Узагальнені відомості цього характеру відображаються у техніко-економічній характеристиці суб'єкта господарювання.

Повна назва підприємства – Товариство з обмеженою відповідальністю «Web-diagnostics» (ТОВ «Web-diagnostics»). Форма власності підприємства – приватна. Керівництво господарською діяльністю здійснює директор Піронов Владислав Михайлович, який діє відповідно до положень Статуту товариства.

Середньооблікова чисельність персоналу підприємства становить 15 осіб, у тому числі 3 працівники управлінського складу. Виробнича діяльність здійснюється за місцем офіційної реєстрації підприємства. Материнські або дочірні компанії, а також відокремлені структурні підрозділи чи філії у складі товариства відсутні.

Веб-студія «Web-diagnostics» була заснована у грудні 2008 року та на початковому етапі функціонувала у складі двох спеціалістів. Основним видом економічної діяльності підприємства є розроблення стандартного програмного забезпечення та надання супутніх цифрових послуг.

Місія ТОВ «Web-diagnostics» полягає у створенні сучасних інструментів для розвитку бізнес-комунікацій та просування послуг клієнтів у цифровому

середовищі. Підприємство здійснює комерційну діяльність, а формування доходів відбувається за рахунок реалізації послуг кінцевим споживачам.

До ключових цілей діяльності ТОВ «Web-diagnostics» належать: забезпечення стабільного зростання прибутку від надання послуг; підвищення впізнаваності бренду та розширення аудиторії відвідувачів веб-ресурсів клієнтів.

Підприємство надає широкий спектр послуг, серед яких: розроблення веб-сайтів різного рівня складності; модернізація та доопрацювання вже функціонуючих інтернет-порталів; створення програмних модулів для використовуваних систем управління контентом (CMS); пошукова оптимізація веб-ресурсів; розміщення та супровід рекламних матеріалів; технічна підтримка та супровід веб-проектів.

Ринок збуту послуг ТОВ «Web-diagnostics» не обмежується територією України та охоплює також клієнтів з інших країн, що свідчить про експортну орієнтацію частини послуг підприємства.

Основними споживачами послуг підприємства є рекламні агентства, туристичні оператори, готельні комплекси, гідни та екскурсоводи, блогери, компанії-розробники програмного забезпечення, торговельні підприємства, постачальники туристичних товарів, страхові компанії та брокери, транспортні компанії, агентства нерухомості, а також інші зацікавлені суб'єкти господарювання.

У таблиці 2.1 наведено основні економічні показники діяльності ТОВ «Web-diagnostics» за 2023–2024 роки, що дозволяє оцінити динаміку результатів господарської діяльності підприємства.

Таблиця 2.1— Прикмети діяльності фірми в попередніх етапах

Показник	2023р.	2024р.
1	2	3
Щорічний випуск продукції у вартісному вираженні, тис. грн.	963,560	1183,120

Кількість штатних працівників, осіб	14	15
Загальна рентабельність, %	93	108
Прибуток, тис. грн.	64,370	98,750

Штатний розклад підприємства на 2024 рік приведено в таблиці 2.2

Таблиця 2.2— Штатний розклад на 2024р. ТОВ «Web-diagnostics»

№ п/п	Назва відділу	Посада	Штат в 2024г., чол
1	Правління	Директор	1
2		Гол.бухгал	1
3	Відділ розробки	Начальниквідділу	1
4		Програміст	5
5		Дизайнер	4
6	Відділ просування	Начальник відділу	1
7		Фахівець з просування	2
	Разом	-	15

На етапі створення підприємства було здійснено капітальні інвестиції з метою оснащення 15 робочих місць. Кожне робоче місце передбачає наявність персонального комп'ютера та базового комплекту меблів, зокрема столу і стільця (табл. 2.3). Водночас слід зазначити, що комп'ютерна техніка, яка використовується дизайнерами, повинна мати підвищену продуктивність, оскільки їхня діяльність пов'язана з виконанням ресурсомістких графічних і проєктних завдань. Натомість для працівників адміністрації, а також фахівців відділів SEO та розробки достатнім є використання комп'ютерів із середніми технічними характеристиками.

Таблиця 2.3— Вартість і побудова робочих місць

Комп'ютер (стандартна комплектація)	
1	2
Процесор	Celeron Dual - Core E3300 2.5Ghz box
Материнська плата	ASUS P5G41 - M LX iG41+ICH7, LGA 775
Оперативна пам'ять	2048Mb DDR2 PC2 - 6400
CD/DVD -привод	DVD+-RW SAMSUNG SH - S202H/BEBE Black
Жорсткий диск	HDD 250 Gb WD 7200 Caviar Blue 16M
Монітор	19" Монітор LG W1942S - PF Wide LCD
Корпус	GRESSO GE - 7086, БЖ 400W
Додатково	Комплект Genius KB C210 (клав+мишей) Black
Вартість 1-го робочого місця програміста	32400грн.
Комп'ютер (для роботи з графікою)	
Процесор	AMD Athlon 64 X2 Dual - Core Processor 5400+
Материнська плата	NVIDIA GeForce 8600 GT
Оперативна пам'ять	4096Mb DDR2 PC2 - 6400
CD/DVD -привод	DVD+-RW SAMSUNG SH - S202H/BEBE Black
Жорсткий диск	HDD 250 Gb WD 7200 Caviar Blue 16M
Монітор	19" Монітор LG W1942S - PF Wide LCD
Корпус	GRESSO GE - 7086, БЖ 400W
Додатково	Комплект Genius KB C210 (клав+мишей) Black
Вартість 1-го робочого місця дизайнера	54200 грн.
Меблі для робочого місця	
Стіл	3500 грн.
Стілець	2500 грн.

Отож, ціна обладнання робочих місць склала: 663200 грн.

2.2 Аналіз ефективності організації виробничої діяльності ТОВ «Web-diagnostics» як суб'єкта господарювання

Організаційна побудова підприємства (рис. 2.1) носить лінійно-функціональний характер.

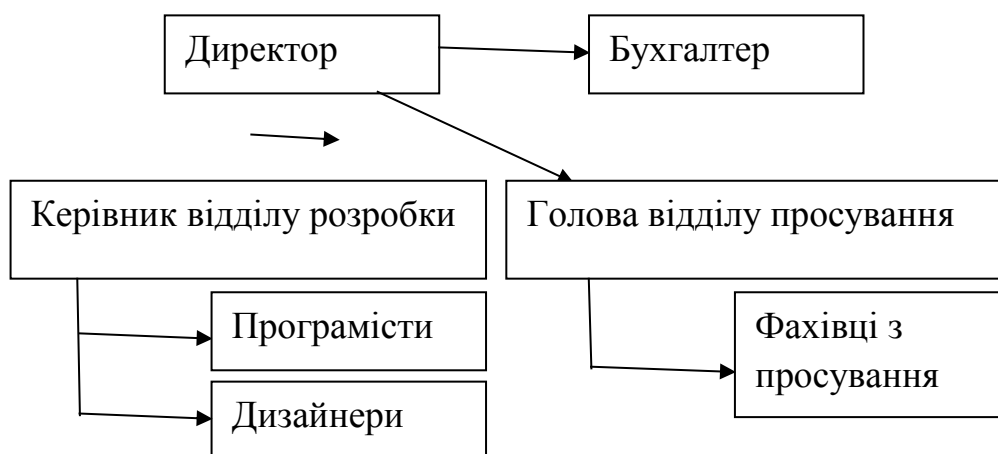

Рисунок 2.1 Організаційна структура виробництв.

У структурі підприємства сформовано два функціональні відділи, які перебувають у безпосередньому підпорядкуванні адміністрації. До адміністративного апарату належать директор підприємства та головний бухгалтер. Управління діяльністю кожного відділу здійснює начальник відділу, який відповідає за організацію роботи підрозділу та регулярно звітує перед директором про результати виконання поставлених завдань.

Важливо зазначити, що керівники відділів поєднують управлінські функції з виконанням професійних обов'язків за основною спеціалізацією. Зокрема, начальник відділу просування одночасно виконує функції спеціаліста з маркетингового просування, а керівник відділу розробки виконує роль програміста. Директор підприємства здійснює загальне керівництво господарською діяльністю та забезпечує координацію взаємодії між структурними підрозділами.

Для проведення подальшого аналізу організаційної структури доцільно здійснити розрахунок ключових економічних показників діяльності підприємства, а також визначити потенційні проблемні аспекти, які можуть бути пов'язані з діючою системою управління.

Витрати на оренду офісного приміщення становлять 20 000 грн на місяць, що в річному вимірі складає 240 000 грн.

Оплата спожитої електроенергії розраховується виходячи із середньої потужності 150 Вт/год на одне робоче місце та вартості 1 кВт електроенергії на рівні 1 грн, у результаті чого загальна сума витрат на електроенергію становить:

$$\frac{150 \times 8 \times 15 \times 220}{1000} = 3960 \text{ грн./рік.}$$

Амортизаційні відрахування (таблиця 2.4) на цій фірмі розраховуються за кумулятивним методом [13] на 6 р., з урахуванням нульової ліквідної вартості ОС :

$$A = (B_n - B_l) \times (P_k : K_p), \quad (2.1)$$

де B_n - первинна вартість об'єкту ОС;

B_l - ліквідаційна вартість об'єкту ОС;

P_k - кількість років, котрі лишаються до кінця терміну корисного використання об'єкту ОС;

K_p - сума числа років корисного використання об'єкту ОС

Таблиця 2.4— Амортизаційні відрахування за 2024р.

Рік	Залишкова оцінка на початок року, грн.	Річна норма амортизації, %	Річна норма амортизації, грн.	Залишкова оцінка на кінець року, грн.
2023	66320,00	28,57	18948,57	47371,43

2024	47371,43	23,81	15790,48	31580,95
2025	31580,95	19,05	12632,38	18948,57
2026	18948,57	14,29	9474,29	9474,29
2027	9474,29	9,52	6316,19	3158,10
2028	3158,10	4,76	3158,10	0,00

Після визначення організаційної структури підприємства та проведення аналізу поточного стану діяльності ТОВ «Web-diagnostics» було сформовано достатньо повне уявлення про особливості його функціонування. Отримані результати дозволяють глибше зрозуміти внутрішні процеси підприємства, а також створюють основу для подальшої інтерпретації економічних показників і визначення стратегічних орієнтирів розвитку на перспективу.

З огляду на специфіку підприємств, що здійснюють діяльність у сфері веб-розробки, ключовим фактором забезпечення ефективності їх функціонування виступають трудові ресурси. Саме персонал є основною рушійною силою формування кінцевого результату, оскільки якість і обсяг виконаних робіт безпосередньо залежать від рівня професійної підготовки та мотивації працівників. У свою чергу, рівень прибутковості підприємства, його конкурентоспроможність та ділова репутація значною мірою визначаються ступенем задоволеності працівників умовами праці, розміром заробітної плати, можливістю повноцінного відпочинку, доступом до медичного забезпечення та іншими соціальними гарантіями.

Розрахунок фонду оплати праці ТОВ «Web-diagnostics»

З метою оцінювання витрат підприємства на персонал та визначення загального рівня забезпечення трудових ресурсів доцільно здійснити розрахунок фонду оплати праці ТОВ «Web-diagnostics» за 2024 рік.

Відповідно до положень ст. 52 Кодексу законів про працю України, для більшості підприємств установлюється п'ятиденний робочий тиждень із двома вихідними днями. Водночас у випадках, коли специфіка виробничого процесу або умови організації праці не дозволяють застосовувати п'ятиденний графік,

може бути запроваджено шестиденний робочий тиждень із одним вихідним днем (наприклад, на підприємствах транспортної галузі або в безперервних виробництвах).

У процесі розрахунку фонду оплати праці важливим етапом є визначення норми тривалості робочого часу за рік, яка, як правило, обчислюється на основі календаря п'ятиденного робочого тижня з вихідними днями у суботу та неділю.

Розрахунок річного ефективного балансу робочого часу виконавця

Ефективний (корисний) фонд робочого часу працівника (Φ_e), виражений у днях, визначається за формулою:

$$\Phi_{\phi} = \Phi_n - H_{\phi}, \quad (2.2)$$

де Φ_{ϕ} – номінальний фонд робочого часу в днях;

H_{ϕ} – цілоденні нез'явлення.

$$\Phi_{\phi} = 365 - 113 = 252 \text{ д.}$$

Середня номінальна тривалість робочого дня (Π_{ϕ}^n) в годинах визначається по формулі[14]:

$$\Pi_{\phi}^n = 8 \times Y_{\phi 1} + 7 \times Y_{\phi 2} - \frac{D_{\phi}}{\Phi_{\phi}} \times Y_{\phi 1}, \quad (2.3)$$

де $Y_{\phi 1}$ - питома вага робітників, що мають тривалість зміни 8 годин;

$Y_{\phi 2}$ - питома вага робітників, що мають тривалість зміни 7 годин;

D_{ϕ} - кількість передсвяткових днів, коли тривалість зміни зменшується на одну годину (для працівників, що мають 40, - годинний робочий тиждень)

На підприємстві ТОВ «Web-diagnostics» усі працівники працюють по 8-годинному графіку, отже:

$$P_{\phi}^{\text{н}} = 8 - \frac{6}{365} = 7,984 \text{ ч.}$$

Ефективний (корисний) фонд робочого часу середньооблікового працівника в годинах визначається шляхом множення ефективного фонду робочого часу, розрахованого у днях, на середню корисну тривалість робочого дня, виражену в годинах [14].

$$P_{\phi\text{ч}} = \Phi_{\phi} \times P_{\phi}^{\text{н}} \quad (2.4)$$

$$P_{\phi\text{ч}} = 252 \times 7,984 = 2010 \text{ ч.}$$

Втрати робочого часу у зв'язку із скороченим робочим днем підліткам і 7-годинним робочим днем відсутні.

Таблиця 2.5— Баланс робочого часу одного виконавця.

№ п/п	Показники	Величина показника
1	2	3
1.1	у днях	252,0
1.2	у годинах	2010,0
2	Нез'явлення на роботу, дні	113,0
2.1	Чергові і додаткові відпустки	21,0
2.2	Учбові відпустки	2,0
2.3	Відпустки по вагітності і пологам	3,0
2.4	Невиходи по хворобах	4,0
2.5	Інші нез'явлення, дозволені законодавством (виконання держ. обов'язків та ін.)	2,0
	Разом нез'явлень.	32,0
3	Ефективний (корисний) фонд робочого часу в днях	252-32=220
4	Номінальна середня тривалість робочого дня в годинах	7,98
5	Втрати часу у зв'язку із скороченням тривалості робочого дня (підліткам і тому подібне), години	0,0
6	Ефективна (корисна) середня тривалість робочого дня в години	7,98
7	Ефективний (корисний) річний фонд робочого часу одного працівника в годинах.	1754,0

До планових втрат робочого часу устаткування належать періоди його простою, пов'язані з проведенням планово-попереджувальних ремонтів, профілактичних оглядів, налагоджувальних робіт та інших технічних заходів, що передбачені нормативними вимогами експлуатації обладнання. Як правило, такі роботи попередньо закладаються у плані та становлять у середньому 2–5% від режимного фонду часу функціонування устаткування.

Режимний фонд роботи устаткування (Φ_p) визначається з урахуванням встановленого режиму роботи підприємства та розраховується за наступною формулою [14]:

Розрахунок річного ефективного фонду часу роботи устаткування

$$\Phi_p = \Phi_n \times n, \quad (2.5)$$

де n - кількість робочих змін на підприємстві.

$$\Phi_p = 220 \times 1 = 220$$

Ефективний фонд часу роботи устаткування ($\Phi_{\text{э}}$) визначається по формулі:

$$\Phi_{\text{э}} = \Phi_p \times \left(1 - \frac{T_{\text{ппр}}}{100}\right), \quad (2.6)$$

де $T_{\text{ппр}}$ - втрати на планово- попереджувальні ремонти, %.

$$\Phi_{\text{э}} = 220 \times \left(1 - \frac{3}{100}\right) = 214 \text{ д.}$$

Розрахунок заробітної плати

До складу ФОП включається основна, додаткова зарплати, а так-же оплата лікарняних і відпусток.

$$\text{ФОТ} = \sum (\text{ЗП}_{\text{осн}} + \text{ЗП}_{\text{доп}} + \text{ЗП}_{\text{др}}),$$

(2.7)

- де ФОП – фонд оплати праці за звітний період, грн.;
- Зпосн – основна ЗП;
- Зпдоп – додаткова ЗП;
- ЗПдр – інші виплати і заохочення.

На підприємстві ТОВ «Web-diagnostics» використовується система оплати праці, що передбачає встановлення працівникам фіксованого рівня заробітної плати. Розміри основної заробітної плати за посадами наведено у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6— Тарифікація робочого часу штатних працівників

№ п/п	Назва відділу	Посада	Штат в 2024г., чел	Посадовий оклад в 2024г., грн./мес
1	2	3	4	5
1	Керівництво	Директор	1	45000
2	Керівництво	Гл.бухгалтер	1	30000
3	Відділ розробки	Нач.відділу	1	38000
4	Відділ розробки	Програміст	5	35000
5		Дизайнер	4	30000
6	Відділ просування	Нач.відділу	1	31000
7		Фахівець з просування	2	25000
	Разом		15	489000

Розрахунок додаткової зарплати працівників і премії

До складу додаткової заробітної плати належать виплати, що здійснюються працівникам за час, який не був безпосередньо пов'язаний із виконанням основних трудових обов'язків. Зокрема, до таких виплат відносять оплату щорічних чергових відпусток, компенсацію часу, витраченого на виконання державних або громадських обов'язків, оплату пільгових годин для неповнолітніх працівників, а також інші виплати, передбачені чинним законодавством.

Додаткова заробітна плата виробничого персоналу, як правило, визначається у вигляді певного відсотка від суми основної заробітної плати.

$$З_{дон} = (З_{осн} \times K_{дон}), \quad (2.8)$$

де $K_{дон}$ - коефіцієнт додаткової зарплати від основної.

Цей коефіцієнт обчислюється за формулою:

$$K_{дон} = \frac{T_{ном}}{T_{нев}}, \quad (2.9)$$

де $T_{ном}$ - номінальне робоче времена (дні);

$T_{нев}$ - передбачені законом невиходи (дні).

$$K_{дон} = \frac{32}{252} = 0,1269$$

Величини додаткових заробітних плат приведені в таблиці 2.7

Таблиця 2.7— Розміри побічних заробітних плат в 2024 р.

№ п/п	Посада	Штат, осіб	Посадовий оклад, грн./мес	Розмір додаткової ЗП, грн./мес
1	Керівник	1	45000	5710,50
2	Гол.бухгалтер	1	30000	3807
3	Начальник відділу	1	38000	4822,20
4	Програміст	5	35000	4441,50
5	Дизайнер	4	30000	3807
6	Нач.відділу	1	31000	3933,90
7	Фахівець з просування	2	25000	3172,50
Разом		15		

Премія розраховується від суми основної і додаткової заробітної плати і обчислюється за формулою[12]:

$$Pr = (Z_{осн} + Z_{дон}) \times \frac{\%Pr}{100\%} \quad (2.10)$$

де $Z_{осн}$ - основна заробітна плата, грн.;

$\%Pr$ - розмір премії, %.

На підприємстві ТОВ «Web-diagnostics» премія складає 15%. Розрахунок розмірів премій приведений в таблиці 2.8

Таблиця 2.8— Розмір преміальних відрахувань

№ п/п	Посада	Штат, чел	Посадовий оклад, грн./мес	Розмір додаткової ЗП, грн./мес	Розмір премій, грн./мес
1	2	3	4	5	6
1	Керівник	1	45000	5710,5	7606,5

Продовження таблиці 2.8

1	2	3	4	5	6
2	Гол.бухгалтер	1	30000	3807	5071
3	Начальник відд	1	38000	4822,2	6423,3
4	Програміст	5	35000	4441,5	5916,22
5	Дизайнер	4	30000	3807	5071
6	Начальник відд	1	31000	3933,9	5240,1
7	Фахівець з просування	2	25000	3172,5	4225,8
Разом	-	15			

У таблиці 2.9 приведені величини кінцевого ФОП по посадах і загального по усіх працелюбах. Розрахуємо податкові відрахування фонду оплати праці від фірми:

Таблиця 2.9— Розмір загального ФОП за 2024 р.

№ п/п	Назва відділу	Посада	Штат, чел	Посадов ий оклад, грн./мес	Розмір додатково ї ЗП, грн./мес	Розмір премій, грн./мес	Разом ФОП	Загальн ий ФОП
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Керівництво	Директор	1	45000	5710,50	7606,60	58317,0	58317,09
2	Керівництво	Гл.бухгалтер	1	30000	3807	5071,1	38878,1	38878,04
3	Відділ	Нач.відділу	1	38000	4822,2	6423,3	49245,5	49245,54
4	розробки	Програміст	5	35000	4441,5	5916,2	45357,7	226788,5
5	Відділ розробки	Дизайнер	4	30000	3807	5071,1	38878,1	155512
6	Відділ	Нач.відділу	1	31000	3933,9	5240,1	40174	40174
7	просування	Фахівець з просування	2	25000	3172,5	4225,8	32398,5	64796,8
	Разом	-	15					

З загального ФОП лічиться єдиний суспільний внесок (ЕСВ) - як по послугах, прийнятий, у розмірі 36,77%

При загальному ФОП $633712,2 * 12 = 7604546,4$ грн., річний розмір соціальних внесків складає $7604546,4 * 36,77 / 100 = 2796191,7$ грн.

Розрахуємо податкові утримання фонду оплати праці із співробітників фірми (таб. 2.10):

Таблиця 2.10— Податкові відрахування із співробітників фірми

№ п/п	Назва відділу	Посада	Штат, чел	Посадовий оклад, грн./мес	Розмір додаткової ЗП, грн./мес	Розмір премій, грн./мес	Загальний ФОП	Соц. внески	НДФЛ	На руки
1	Керівництво	Директор	1	45000	5710,50	7606,60	583171	20994	8432,60	47785
2		Гл.бухгалтер	1	30000	3807	5071,10	38878,10	1399,60	5621,80	31856,70
3	Відділ розробки	Нач.відділу	1	38000	4822,20	6423,30	49245,50	1772,80	7120,90	40351,80
4		Програміст	5	35000	4441,50	5916,20	45357,70	1632,90	6558,70	37166,10
5		Дизайнер	4	30000	3807	5071,10	38878,10	1399,60	5621,80	31856,70
6	Відділ просування	Нач.відділу	1	31000	3933,90	5240,10	40174,00	1446,30	5809,20	32918,60
7		Фахівець з просування	1	25000	3172,50	4225,90	32398,40	1166,30	4684,80	26547,20
8			1	25000	3172,50	4225,90	32398,40	1166,30	4684,80	26547,20
	Разом	-	15							

Відповідно до п. 168.1.1 Податкового кодексу України, установа або підприємство, яке здійснює нарахування та виплату заробітної плати працівникам, зобов'язане утримувати податок на доходи фізичних осіб із суми такого доходу за рахунок працівника. При цьому застосовується ставка податку, визначена ст. 167 Податкового кодексу України.

Згідно з вимогами п. 168.1.2 ПКУ, сплата (перерахування) податку до бюджету здійснюється одночасно з виплатою оподаткованого доходу та оформлюється єдиним платіжним документом. Банківські установи приймають документи на виплату заробітної плати лише за умови одночасного подання платіжного доручення на перерахування відповідної суми податку до бюджету.

У випадках, коли оподатковуваний дохід надається у негрошовій формі або виплачується готівкою через касу підприємства, строки сплати податку визначаються п. 168.1.4 ПКУ. У такій ситуації податок підлягає перерахуванню до бюджету протягом банківського дня, що настає після дня нарахування або фактичної виплати доходу.

Згідно зі ст. 167.1 ПКУ, ставка податку на доходи фізичних осіб залежить від розміру отриманого доходу та передбачає такі рівні оподаткування:

15% – застосовується до заробітної плати, премій, компенсаційних та інших виплат, що здійснюються працівнику у межах трудових відносин;

17% – застосовується у випадку, якщо загальна сума доходу платника податку за звітний місяць перевищує десятикратний розмір мінімальної заробітної плати, встановленої законом станом на 1 січня відповідного податкового року. У такому разі ставка 17% застосовується лише до суми перевищення з урахуванням податку, сплаченого за базовою ставкою 15%.

На підприємстві ТОВ «Web-diagnostics» працівники за основним місцем роботи не користуються податковою соціальною пільгою, оскільки розмір їх посадових окладів перевищує 13 200 грн.

Наведений розрахунок щомісячних утримань із заробітної плати працівників включає лише податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) за ставкою 15%, який визначається після здійснення утримань соціальних внесків

у розмірі 3,77% (для більшості працівників, за винятком випадків лікарняних виплат або наявності статусу інваліда). Утримання податку здійснюється двічі на місяць — під час виплати авансу та остаточного розрахунку за другу половину місяця, не пізніше встановлених строків виплати заробітної плати.

$$ECB = \frac{\Phi OT_u * 3,6}{100}, \quad (2.11)$$

де ΦOT_u - підсумковий фонд оплати праці

$$НД\Phi Л = \frac{(\Phi OT_u - ECB) * 15}{100} \quad (2.12)$$

Річна сума єдиного соціального внеску (ЄСВ) становить:

$$ЄСВ_{річн} = 22\,813,6 \times 12 = 273\,763,2 \text{ грн,}$$

яка підлягає перерахуванню до Пенсійного фонду одночасно з виплатою заробітної плати працівникам.

Таким чином, щомісяця підприємство має здійснювати такі обов'язкові відрахування:

із заробітної плати працівників:

до Пенсійного фонду — 3,6%, що становить 22 813,6 грн;

до бюджету у вигляді податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) — 91 634,8 грн;

за рахунок підприємства:

до Пенсійного фонду — 233 015,9 грн.

Отримані результати розрахунку фонду оплати праці та обов'язкових відрахувань є необхідними для подальшого визначення собівартості продукції (послуг), а також можуть бути використані під час порівняльного аналізу ефективності діяльності підприємства до та після впровадження заходів, спрямованих на підвищення продуктивності праці.

Розрахунок показників економічної діяльності об'єкта дослідження ТОВ «Web-diagnostics»

Прибуток підприємства є одним із ключових показників, що відображає результативність його господарської діяльності. Він виступає основним джерелом формування фінансових ресурсів підприємства та забезпечує можливість його стабільного функціонування, розширення й розвитку.

Прибуток виконує такі основні функції [16]:

- відображає економічний результат діяльності підприємства;
- формує фінансові резерви та підвищує рівень фінансової стійкості;
- є джерелом надходжень до бюджетів різних рівнів у вигляді податків і зборів.

На рисунку 2.1 представлена схема формування прибутку фірми:

Проблематика ефективності є однією з ключових у економічній теорії та практиці, оскільки вона пов'язана з пошуком оптимальних шляхів використання обмежених ресурсів з метою максимального задоволення потреб споживачів [17].

У процесі аналізу основних фондів підприємства доцільно розглянути їх склад, структуру, технічний стан, а також рівень ефективності використання. Оцінювання основних фондів здійснюватиметься за такими основними критеріями:

Обсяг основних фондів (ОФ).

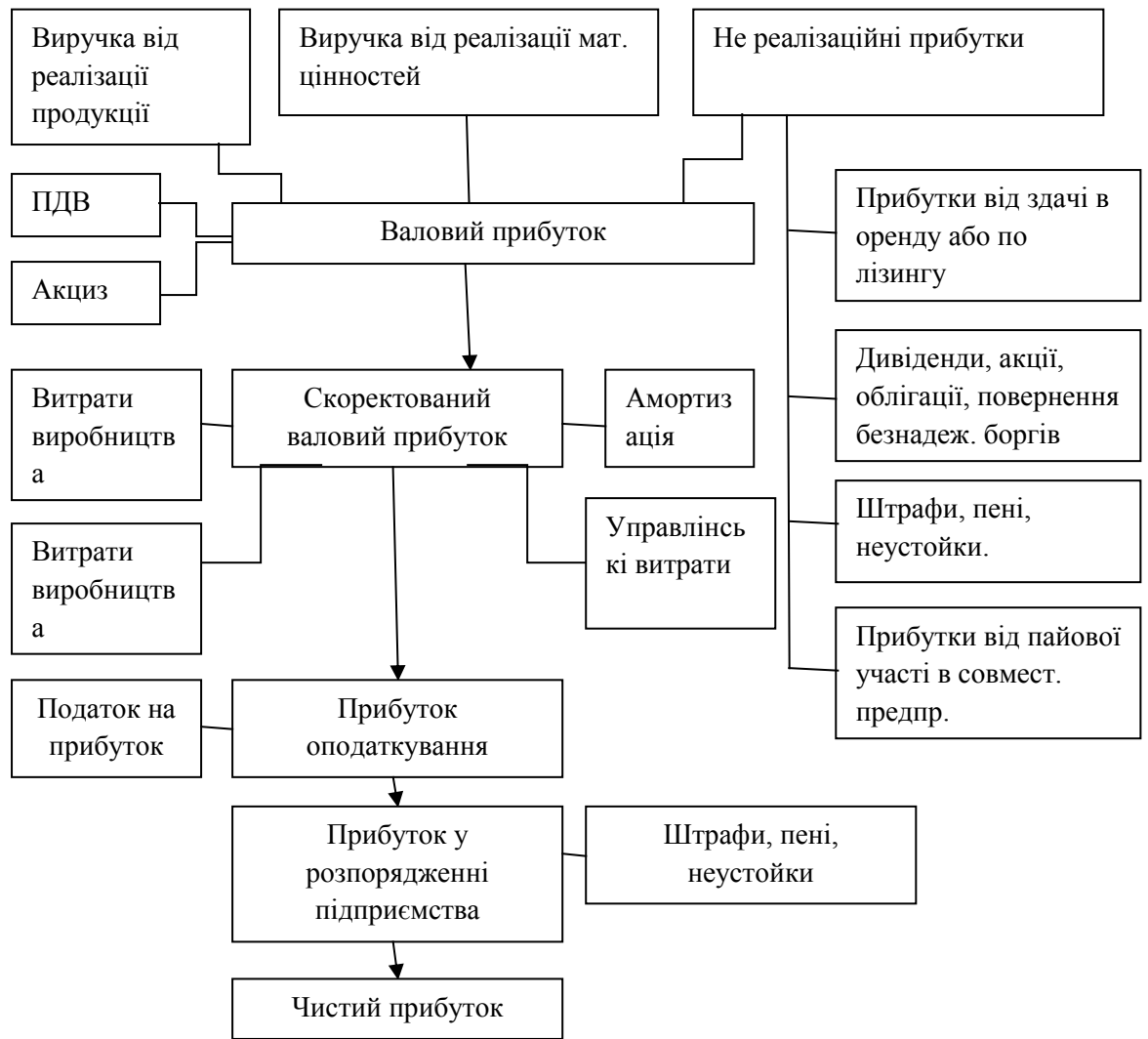

Рисунок 2.1 Схема формування прибутку підприємства

Складемо звітну таблицю витрат і прибутків за 2024 р. (таб. 2.11)

Таблиця 2.11— Доходи і витрати підприємства ТОВ «Web-diagnostics» за 2010г.

	Найменування	тис. грн.
1)	Доходи	
а)	Дохід від реалізації продукції і послуг	11831
2)	Витрати	
а)	Амортизація	157,9
б)	Оренда	240
в)	Електроенергія	39,6
г)	Зарплата	7605

д)	Нарахування на ФОТ	2796
е)	Інші витрати	5
3)	Прибуток від реалізації продукції	987,5

Склад і прогресивність основних фондів. Основні фонди поділяються на активну та пасивну частини. Активна частина безпосередньо бере участь у виробничому процесі, тоді як пасивна створює умови для забезпечення нормального функціонування підприємства.

Коефіцієнт оновлення основних фондів, який характеризує інтенсивність введення нових засобів праці.

Коефіцієнт придатності основних фондів, що відображає частку основних засобів, придатних для подальшої експлуатації у господарській діяльності.

Фондовіддача — показник ефективності використання основних засобів, який визначається як співвідношення обсягу виробленої (реалізованої) продукції до середньорічної вартості основних фондів.

Рентабельність виробництва. Рентабельність є відносним показником прибутковості підприємства, що характеризує ефективність його діяльності в цілому, а також результативність окремих напрямів роботи (виробничої, комерційної, інвестиційної тощо). Показники рентабельності більш повно, ніж абсолютний прибуток, відображають кінцеві результати господарювання, оскільки демонструють співвідношення отриманого ефекту з наявними або використаними ресурсами.

Коефіцієнт інтенсивного використання активної частини основних фондів, який відображає рівень завантаження устаткування за потужністю.

Коефіцієнт екстенсивного використання активної частини, що характеризує ефективність використання обладнання за часом його роботи.

Інтегральний показник використання устаткування — узагальнюючий критерій, який комплексно оцінює рівень експлуатації обладнання. Він визначається як добуток коефіцієнтів екстенсивного та інтенсивного використання активної частини основних фондів.

Далі доцільно здійснити аналіз структури основних фондів підприємства, використовуючи середньорічні показники діяльності за 2024 рік.

Загальний обсяг основних фондів станом на кінець 2024 року становив 663 200 грн.

Активна частина основних фондів ТОВ «Web-diagnostics» представлена комп'ютерною технікою виробничого персоналу, яка безпосередньо використовується у процесі виконання робіт. Її вартість становить:

$$9 \times 32\,400 + 4 \times 54\,200 = 508\,400 \text{ грн.}$$

Пасивна частина основних фондів включає меблі, а також робочі комп'ютери адміністративного персоналу (директора та головного бухгалтера). Загальна вартість пасивної частини становить:

$$2 \times 32\,400 + 15 \times (3\,500 + 2\,500) = 154\,800 \text{ грн.}$$

Таким чином, структура основних фондів підприємства має наступний вигляд:

активна частина:

$$508\,400 / 663\,200 \times 100\% = 76,65\%$$

пасивна частина:

$$154\,800 / 663\,200 \times 100\% = 23,34\%$$

Переважання активної частини основних фондів у загальній структурі є позитивною ознакою, оскільки свідчить про прогресивний характер матеріально-технічної бази підприємства та сприяє підвищенню його виробничого потенціалу. Разом із тим, підприємство має можливості для подальшого збільшення питомої ваги активних фондів, що дозволить наростити потужність та підвищити ефективність діяльності.

Коефіцієнт оновлення основних фондів визначається за наступною формулою:

$$K_{обн} = \frac{\Phi_{введ}}{\Phi_{к.г.}}, \quad (2.16)$$

де $\Phi_{введ}$ - вартість введених ОФ;

$\Phi_{к.г.}$ - вартість ОФ на кінець року.

У 2010 році коефіцієнт оновлення склав 0, оскільки протягом року не були введені нові ОФ.

4) Коефіцієнт придатності визначається по формулі:

$$K_{годн} = \frac{\Phi_{остат}}{\Phi_{перв}} \times 100\%, \quad (2.17)$$

де $\Phi_{остат}$ - залишкова вартість ОФ на початок року;

$\Phi_{перв}$ - первинна вартість ОФ.

$$K_{годн} = \frac{315809,5}{663200} \times 100\% = 47,61\%$$

5) Фондовіддача розраховується по формулі:

$$\Phi_o = \frac{I}{ОФ_{ср.г.}} \quad (2.18)$$

де I - вартість випущеної продукції;

$ОФ_{ср.г.}$ - середньорічна вартість ОФ.

$$\Phi_o = \frac{11831000}{663200} = 17$$

6) Загальна рентабельність виробництва розраховується по формулі:

$$P = \frac{\Pi}{ОФ + ОК}, \quad (2.19)$$

де, Π – прибуток від реалізації;

ОФ – основні фонди підприємства;

ОК – оборотні кошти підприємства.

До складу обігових коштів входять: виробничі запаси, витрати майбутніх періодів, незавершене виробництво, грошові кошти на рахунках нереалізована продукція, грошові кошти на рахунках.

У звітному періоді на рахунку знаходилося 25000грн. Інші складові оборотних коштів відсутні.

$$P = \frac{987510}{663200 + 250000} \times 100\% = 108\%$$

Рівень суцільної рентабельності ближчає до 108%, це означає, що вкладення окупляться приблизно за рік. В 2023 році рентабельність склала 90%.

7) Коефіцієнт інтенсивного використання трудових ресурсів обчислюється за формулою:

$$K_{\text{инт}} = \frac{Pr_{\text{фактич}}}{Pr_{\text{план}}}, \quad (2.20)$$

де $Pr_{\text{фактич}}$ - фактична продуктивність одного працівника;

$Pr_{\text{план}}$ - планова продуктивність одного працівника.

Фактичний рівень продуктивності доцільно визначати як співвідношення фактичної тривалості виконання робіт до розрахункових (планових) термінів їх реалізації. Аналіз графіка виконання робіт у 2024 році показав, що в середньому на виконання обсягу завдань, який за розрахунками мав бути завершений протягом одного робочого місяця з урахуванням можливих ризиків (приблизно 18,33 робочих дні), фактично витрачалось 22 робочі дні.

$$K_{\text{инт}} = \frac{18,33}{22} \times 100\% = 83,3\%$$

8) Коефіцієнт екстенсивного використання трудових ресурсів обчислюється за формулою:

$$K_{\text{екст}} = \frac{T_{\text{фактич}}}{T_{\text{план}}}, \quad (2.21)$$

де $T_{\text{фактич}}$ - фактичний час роботи одного працівника;

$T_{\text{план}}$ - плановий час роботи одного працівника.

$$K_{\text{екст}} = \frac{1720}{1754} \times 100\% = 98,06\%$$

Коефіцієнт екстенсивного навантаження устаткування рівний 98% - це є допустимими втратами і свідчить про те, що робочий час використовується практично повністю.

9) Інтегральна оцінка використання трудових ресурсів.

$$K_{\text{интегр}} = K_{\text{инт}} \times K_{\text{екст}} \quad (2.22)$$

$$K_{\text{интегр}} = 0,833 \times 0,98 = 0,816 = 81,66\%$$

Тепер розглянемо структуру прибутків підприємства ТОВ «Web-diagnostics» за 2010г.

Дані по прибутковості кожної групи послуг зібрані в таблиці 2.12

Таблиця 2.12— Прибутковість груп послуг підприємства за 2024г.

Вид послуг	Прибуток, тис. грн.	%
1	2	3
Виробництво базових сайтів	130,200	13,180%
Створення індивідуальних сайтів	36	3,650%
Додаткові роботи	224,60	22,740%
Оформлення і наповнення сайту	76,80	7,770%
Копирайтинг	117,10	11,850%

Продовження таблиці 2.12

1	2	3
Дизайн і анімація	222,20	22,5%
Логотип	20,00	2,030%
Хостинг	49,60	5,020%
Перенесення сайтів	111,20	11,260%
Всього	987,70	100,0%

Проведений аналіз структури прибутків підприємства дозволяє зробити висновок, що найбільший внесок у формування доходів ТОВ «Web-diagnostics» забезпечує відділ розробки, який є основним прибуткоутворюючим підрозділом. Друге місце за рівнем прибутковості посідає відділ просування, однак його частка у загальному доході є відносно невеликою та становить близько 15%.

Детальніший розгляд діяльності відділу розробки свідчить, що провідну роль у структурі його доходів займають роботи зі створення та підтримки існуючих веб-ресурсів, питома вага яких становить близько 60% у межах відділу та 48% у загальній структурі прибутків підприємства. Разом з тим встановлено, що найбільшим попитом користується розробка типових (базових) сайтів, тоді як частка замовлень на створення індивідуальних проєктів залишається нижчою. Така тенденція може бути наслідком недостатньої поінформованості клієнтів щодо можливостей індивідуальних рішень або свідчити про потребу коригування діючої цінової політики підприємства.

Щодо діяльності дизайнерського напрямку, у 2024 році спостерігалось перевищення попиту на дизайнерські послуги над фактичними виробничими можливостями підприємства. У зв'язку з цим доцільно передбачити розширення штату працівників у 2025 році з метою уникнення втрати потенційних замовлень та підвищення загальної ефективності роботи.

Найменший внесок у загальний прибуток підприємства забезпечив відділ просування, частка якого становить близько 15%. Це свідчить про наявність резервів підвищення результативності його роботи. Зокрема, перспективним напрямом може стати підвищення кваліфікації працівників даного підрозділу, удосконалення інструментів маркетингового аналізу та впровадження сучасних методів цифрового просування.

2.3 Дослідження ринку послуг, що надаються підприємством

Наразі ринок вэб-дизайну, писання сайтів та їхнє просування доволі розвинутий і на ньому є присутніми багато різнорівневих «гравців».

Нижче в таблиці 2.13 наводиться розгляд деяких з них:

Таблиця 2.13— Послуги, що надаються конкурентами

Найменування	Послуга	Ціна, грн.
1	2	3
Цитрус	Реєстрація доменного імені	24000
	Дизайн сайту	
	Верстання шаблону	
	Створення структури сторінок сайту	
	Наповнення сайту інформацією	
	Розміщення сайту на хостингу	
	Технічна підтримка і хостинг	800
	Доменне ім'я (у рік)	1200
Цитрус	Дизайн сайту	16000
	Логотипи, банери	10000
	Візитки (за 1000 шт.)	від 1400
	Просування сайту	від 6400
	Фірмовий стиль	20000
	Сайт-візитка	8000
	Рекламний сайт	18000
	Корпоративний сайт	28000
	Інтернет-магазин	28000
	Так само в список послуг входять: реєстрація доменного імені, розміщення на хостингу, доповнення сайту різними(але все більше стандартними) модулями, реєстрація сайту в пошукових системах, статистика відвідуваності.	
Web - vizitka		

InsVisions	Створення сайтів	
	Сайт-візитка	40000
	Сайт-каталог	60000
	Корпоративний сайт	80000
	Інтернет-магазин	120000
	Просування сайтів	
	Аудит сайтів	4000
	Пошукова оптимізація сайтів	10000
	Контекстна реклама	2500
	Просування сайтів	від 6000 (міс.)
	Графічний дизайн	
	Розробка логотипу	21000
	Розробка брендбука	50000
	Розробка фірмового стилю	45000
	Дизайн поліграфії	18000
	3D -моделирование	
	Візуалізація інтер'єрів	60000
	Візуалізація екстер'єру	55000
	Візуалізація об'єктів	40000
	Нейминг/Копирайтинг	
	Нейминг	12000
	SEO -копірайтинг	6000
	Написання текстів	5000
	Рерайт	3000
	Переклад	
	Локалізація WEB -сайтов (за 1 мову)	9000
	Письмовий переклад	
	Переклад документів	
Uran	Веб-сайти	
	Маркетинговий аналіз.	600
	Розробка технічного завдання.	300
	Дизайн ПО (web -дизайн).	від 2000
	Програмування.	від 1500
	Сайт-візитка	від 1400
	Корпоративний сайт	від 3500
	Інтернет-магазин	від 6500
	Інший вид ресурсу	від 1400
	Налаштування серверів	
	налаштування сервера терміналів;	200
	налаштування Інтернет-сервера;	250
	система обліку і контролю трафіку;	200
	та ін.	-
	Розробка порталів	

	Форуми і дошки оголошень	від 1600
	Системи документообігу підприємств	від 2300
	Соціальні мережі	від 3000
Uran	Розширені системи управління контентом (CMS)	від 1000
	Управління замовленнями і платежами	від 2300
	Багатомовні платформи (за 1 мову)	800
	Дизайн Логотипу	1700
	Комплексна автоматизація	
	Програмування під iPhone	
	Монтаж обчислювальних мереж	

На основі проведеного аналізу отриманих даних можна сформувати узагальнені висновки щодо основних переваг і недоліків розглянутих веб-студій, які виступають конкурентами на ринку веб-розробки.

Веб-студія «Цитрус»

Веб-студія «Цитрус» переважно спеціалізується на розробці та супроводі сайтів-візиток. Перелік послуг компанії охоплює повний життєвий цикл веб-ресурсу: формування технічного завдання, розробку дизайну, програмування, реєстрацію доменного імені, розміщення на хостингу, SEO-оптимізацію, просування в мережі, а також подальше технічне обслуговування.

Вузька спеціалізація дозволяє компанії утримувати високі позиції у сегменті створення сайтів-візиток та забезпечувати стабільну якість послуг. Водночас така стратегія може обмежувати конкурентні можливості підприємства у разі розширення попиту на більш складні або нестандартні веб-рішення.

Веб-студія «Web-vizitka»

Веб-студія «Web-vizitka» є відносно молодого компанією, яка пропонує розробку популярних типів веб-сайтів за порівняно низькими цінами. Окрім основної діяльності, підприємство надає додаткові послуги, зокрема реєстрацію доменного імені, розміщення на хостингу, а також розширення функціоналу веб-ресурсів шляхом підключення додаткових модулів.

Основною конкурентною перевагою цієї студії є її цінова політика. Разом із тим, власний веб-сайт компанії виглядає дещо застарілим, а запропоновані модулі переважно представлені стандартним набором (пошук, статистика, фотогалерея тощо), що свідчить про обмежений рівень інноваційності та технічної гнучкості.

Веб-студія «InsVisions»

Веб-студія «InsVisions» характеризується широким спектром послуг, який включає створення, просування та локалізацію веб-ресурсів, виконання дизайнерських робіт, а також моделювання окремих об'єктів, інтер'єрів і екстер'єрів будівель. При цьому ціновий рівень послуг компанії є суттєво вищим порівняно із середньоринковим.

Застосування такої стратегії дозволяє студії розширювати клієнтську базу та отримувати замовлення не лише від приватних осіб, але й від підприємств, архітекторів, дизайнерів та технічних підрозділів промислових організацій. Висока вартість послуг у поєднанні з їх різноманітністю може свідчити про підвищений рівень якості виконання робіт, що формує конкурентну перевагу компанії. Однак основними недоліками виступають високі ціни та, ймовірно, більша тривалість реалізації проєктів.

Веб-студія «Uran»

Веб-студія «Uran» пропонує один із найширших переліків послуг на ринку. Її цільова аудиторія охоплює не лише клієнтів, які зацікавлені у створенні сайтів або веденні комерційної діяльності в Інтернеті, але й замовників, яким необхідні послуги з налаштування програмного забезпечення, встановлення технічного обладнання, створення локальних комп'ютерних мереж, а також розробки мобільних застосунків для iPhone та операційної системи Android.

Ціни на веб-розробку, дизайн та просування переважно знаходяться у межах середнього або вище середнього рівня. Водночас наявність досвіду та тривалий період функціонування підприємства на ринку дозволяють

стверджувати, що студія здатна забезпечувати стабільну якість виконання робіт.

Висновки до другого розділу

Проведений аналіз структури доходів підприємства дає підстави зробити висновок, що найбільший рівень прибутковості забезпечує відділ розробки, який виступає ключовим джерелом формування загального прибутку ТОВ «Web-diagnostics». Друге місце за обсягом отриманих доходів посідає відділ просування, однак його внесок у загальний фінансовий результат є відносно незначним і становить близько 15%.

Детальніше дослідження діяльності відділу розробки свідчить, що основну частку прибутків формують роботи, пов'язані зі створенням та підтримкою діючих веб-ресурсів. Їх питома вага становить близько 60% у межах самого відділу та 48% у загальній структурі доходів підприємства. Водночас спостерігається переважання замовлень на розробку типових (базових) сайтів над створенням індивідуальних проєктів. Це може бути наслідком недостатньої поінформованості клієнтів щодо переваг індивідуальних рішень або свідчити про необхідність перегляду діючої цінової політики підприємства.

Окремої уваги потребує діяльність дизайнерського напрямку. У 2024 році попит на дизайнерські послуги перевищував фактичні виробничі можливості підприємства, що може призводити до втрати потенційних замовлень. У зв'язку з цим доцільно передбачити розширення штату працівників у 2025 році з метою підвищення продуктивності та забезпечення виконання зростаючих обсягів робіт. Найменший рівень прибутковості продемонстрував відділ просування, частка якого у загальному доході підприємства становить приблизно 15%. З огляду на це, доцільним є розгляд можливих напрямів підвищення ефективності його роботи, зокрема шляхом удосконалення професійних компетенцій персоналу та впровадження сучасних інструментів цифрового маркетингу.

3 РЕАЛІЗАЦІЯ ЗАХОДІВ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЧОГО ПРОЦЕСУ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ ТОВ «WEB-DIAGNOSTICS»

3.1 Основні напрями вдосконалення організації виробничої діяльності об'єкта дослідження ТОВ «Web-diagnostics»

Проведене дослідження дозволило встановити, що ринкова ніша у сфері забезпечення захисту веб-ресурсів від хакерських атак на сьогодні залишається недостатньо заповненою. Водночас питання інформаційної безпеки потребує особливої уваги, оскільки випадки втрати, витоку або викрадення даних здатні призвести до суттєвих фінансових збитків, втрати конкурентних переваг, а в окремих випадках — навіть до припинення діяльності підприємства. За останні роки спостерігається зростання кількості випадків незаконного привласнення інтелектуальної власності, а корпоративні мережі все частіше зазнають атак як із зовнішнього середовища, так і з боку нелояльних співробітників усередині організацій.

Наявність унікальної інформації, яка є недоступною конкурентам, забезпечує підприємству вагомі переваги на ринку. Однак це, у свою чергу, вимагає формування ефективної системи захисту даних. У сучасних умовах забезпечення безпеки інформації від несанкціонованого доступу, модифікації або знищення набуло першочергового значення.

Не менш актуальним є завдання запобігання ризикам і мінімізації можливих наслідків інформаційних атак, які можуть бути заздалегідь сплановані конкурентами та реалізовані за визначеним сценарієм. Результатом таких дій можуть стати як прямі фінансові втрати, наприклад через прийняття економічно необґрунтованих управлінських рішень, так і довготривалі судові процеси, спрямовані на доведення непричетності підприємства або його співробітників.

З огляду на це доцільно сформулювати комплекс пропозицій щодо удосконалення виробничої та організаційної складових діяльності ТОВ «Web-diagnostics».

Основні пропозиції щодо вдосконалення діяльності підприємства:

Розширення номенклатури послуг підприємства, зокрема шляхом впровадження таких напрямів:

мінімізація ймовірності втрати або спотворення інформації внаслідок злову веб-ресурсу;

виявлення та усунення вразливостей («дір») у системі безпеки сайту;

діагностика серверного обладнання щодо неправильного налаштування або ризикових конфігурацій;

надання рекомендацій із підвищення рівня захищеності веб-ресурсів.

Збільшення чисельності персоналу відділу розробки.

Підвищення кваліфікації працівників шляхом проходження професійного навчання та спеціалізованих курсів.

Оптимізація розподілу трудового навантаження, що дозволить підвищити продуктивність праці та скоротити втрати робочого часу.

Навчання керівника відділу просування та покладання на нього додаткових функцій маркетолога.

Очікується, що підвищення кваліфікації працівників позитивно вплине на результати діяльності підприємства. При цьому у випадку програмістів і дизайнерів основним ефектом стане зростання обсягів виробництва та продуктивності праці. У свою чергу, підготовка керівника відділу просування, який після навчання виконуватиме також функції маркетолога, має забезпечити зростання потоку клієнтів та підвищення результативності залучення замовників [6].

В умовах економічної нестабільності саме продажі стали одним із найслабших місць для багатьох компаній, включаючи навіть великі веб-студії.

У практиці діяльності веб-студій виділяють три основні типи продажів:

нові продажі через вхідний потік, коли клієнт самостійно звертається із запитом;

повторні продажі чинним клієнтам, які вже користувалися послугами підприємства;

активні (холодні) продажі, що передбачають ініціювання контакту з потенційним замовником, який раніше не проявляв зацікавленості у послугах компанії.

У багатьох веб-студіях канал активних продажів є недостатньо розвиненим або функціонує неефективно. При цьому залучення нових клієнтів, які раніше не співпрацювали з компанією, потребує значних часових витрат. У разі реалізації такого підходу керівник відділу просування буде змушений частково відійти від виконання функцій SEO-спеціаліста та зосередитися переважно на організації роботи підрозділу і контролі маркетингових процесів.

Загальний алгоритм залучення нового клієнта можна представити у вигляді трьох послідовних етапів.

1) Визначення цільової аудиторії

На початковому етапі необхідно чітко визначити, який продукт підприємство планує пропонувати, за якою ціною та якій категорії клієнтів. Сегментація може здійснюватися за такими напрямками:

тип продукту — визначення найбільш конкурентоспроможних рішень, що будуть пропонуватися потенційним замовникам;

ціновий сегмент — встановлення рівня вартості послуг та формування переліку підприємств, для яких запропонована ціна буде прийнятною. Наприклад, великі міжнародні компанії не зацікавлені у створенні сайту з мінімальним бюджетом, тоді як малі підприємства не можуть дозволити собі надмірно дорогі проєкти;

галузева приналежність — формування переліку сфер діяльності, для яких послуги підприємства є найбільш актуальними;

посада представника замовника — поділ контактів за рівнем управління є важливим, оскільки дозволяє формувати пропозицію з урахуванням зони відповідальності конкретної особи та вести комунікацію більш результативно.

2) Збір інформації про потенційного клієнта

На цьому етапі необхідно зібрати максимально можливий обсяг інформації про потенційного замовника. Передусім слід отримати контактні дані, а також виявити прямі або непрямі ознаки того, що підприємство може бути зацікавлене у послугах веб-студії. Наприклад, наявність вакансій, пов'язаних із цифровими технологіями, або активна реклама в мережі можуть свідчити про потенційну потребу в оновленні веб-ресурсу або розширенні онлайн-присутності.

3) Ініціація контакту

На завершальному етапі здійснюється безпосереднє звернення до потенційного клієнта. Канал комунікації обирається залежно від наявних контактних даних та зручності для підприємства (телефон, електронна пошта, соціальні мережі тощо). Формат звернення може бути різним — від офіційної комерційної пропозиції до неформального листа, якщо це відповідає стилю спілкування адресата.

У разі успішної реалізації зазначених етапів зростає ймовірність залучення нового клієнта, який може бути недоступним для конкурентів веб-студії [4].

Оптимізація виробничого процесу підприємства є одним із найбільш ефективних шляхів підвищення продуктивності в умовах обмеженості ресурсів та зростаючих потреб ринку [23]. Аналіз кадрової структури та ефективного балансу робочого часу дозволив сформулювати низку заходів, спрямованих на розширення виробничих можливостей підприємства.

Слід зазначити, що для компанії, яка працює у сфері послуг, головним ресурсом є її персонал. Запропоновані заходи, спрямовані на вдосконалення кадрової структури, мають сприяти підвищенню ефективності діяльності

підприємства в перспективі, зокрема шляхом повнішого задоволення попиту, підвищення якості послуг та залучення нових великих замовників.

З метою забезпечення зростання обсягів виконання робіт доцільно переглянути чисельність персоналу підприємства та визначити необхідний обсяг додаткового матеріально-технічного забезпечення. Враховуючи обсяг невиконаних замовлень, пропонується збільшити штат працівників на 1 програміста та 2 дизайнерів. Для облаштування додаткових робочих місць необхідно здійснити закупівлю комп'ютерної техніки та меблів на суму 158 800 грн.

Збільшення кількості робочих місць призведе до зростання витрат на електроенергію, які додатково становитимуть 7 920 грн.

Підвищенню якості виконання робіт сприятиме проходження спеціалізованих курсів працівниками відділу розробки. Вартість навчання становить 18 000 грн на одного програміста та 22 000 грн на одного дизайнера. Очікуваним результатом є підвищення продуктивності праці за рахунок зростання інтенсивності навантаження.

Крім того, проходження курсу з управління проєктами керівником відділу розробки, вартість якого становить 25 000 грн, дозволить оптимізувати строки виконання замовлень, знизити рівень ризиків, підвищити якість результатів та покращити організацію робочого часу, що позитивно вплине на загальну продуктивність персоналу.

Навчання керівника відділу просування потребуватиме витрат у розмірі 40 000 грн та забезпечить можливість виконання ним функцій маркетолога за сумісництвом. Очікуваним ефектом від такого заходу є підвищення ефективності пошуку нових клієнтів та формування більш стабільного потоку замовлень.

Таким чином, загальні витрати на реалізацію запропонованих заходів становитимуть:

одноразові витрати — 358 290 грн;

приріст постійних витрат — 7 920 грн.

Окремо доцільно здійснити розрахунок амортизації введених основних засобів, що наведено у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1— Амортизація введених засобів

Рік	Залишкова вартість на початок року, грн.	Річна норма амортизації, %	Річна норма амортизації, грн.	Залишкова вартість на кінець року, грн.
2025	158800,00	28,5700	45371,40	113428,60
2026	113428,60	23,810	37809,50	75619,0
2027	75619,00	19,050	30247,60	45371,40
2028	45371,40	14,290	22685,70	22685,70
2029	22685,70	9,520	15123,80	7561,90
2030	7561,90	4,760	7561,90	0,0
Всього		100,0	158800	

Отже, загальна сума амортизаційних відрахувань за основними фондами підприємства протягом звітного року становитиме 171 695,2 грн.

Чистий прибуток підприємства є важливим фінансовим ресурсом, що спрямовується на розвиток, модернізацію та посилення конкурентних позицій організації. У 2024 році чистий прибуток ТОВ «Web-diagnostics» склав 987 500 грн. Частина отриманого прибутку була використана на реалізацію заходів, пов'язаних із підвищенням кваліфікації працівників, розширенням кадрового складу, перекваліфікацією персоналу окремих підрозділів, а також придбанням додаткового обладнання для облаштування нових робочих місць. Загальний обсяг витрат на зазначені напрями склав 35 830 грн. Таким чином, після здійснення відповідних інвестиційних витрат на рахунку підприємства залишилося 629 200 грн. Подальші розрахунки дозволяють оцінити очікуваний економічний ефект від здійснених вкладень.

Оптимізація завантаження робочої сили на ТОВ «Web-diagnostics»

Сучасний етап розвитку економіки характеризується високими темпами науково-технічного прогресу, що підвищує вимоги до якості управлінських рішень та рівня відповідальності керівників підприємств. Саме тому виникає об'єктивна необхідність використання науково обґрунтованих методів управління, які дозволяють забезпечити ефективне використання ресурсів та підвищення результативності діяльності підприємства.

Одним із важливих інструментів сучасного управління є математичне програмування, яке активно застосовується для вирішення практичних задач оптимального розподілу ресурсів у виробничій сфері та сфері послуг [17].

Розв'язання задач оптимізації передбачає пошук найкращого варіанту плану на основі використання математичних моделей та обчислювальних методів, які реалізуються за допомогою комп'ютерної техніки та спеціалізованого програмного забезпечення. У межах даного дослідження всі необхідні розрахунки виконано із застосуванням програмного модуля Solver (Пошук розв'язання), що вбудований у табличний процесор MS Excel [5].

Перед побудовою математичної моделі та проведенням оптимізаційних розрахунків необхідно сформулювати вихідну інформаційну базу. У даному випадку основним ресурсом, який підлягає розподілу між видами робіт, виступає робочий час працівників підприємства.

Нижче наведено приклад розрахунків на основі діяльності програмістів підприємства.

За результатами проведеного тестування після проходження курсів підвищення кваліфікації встановлено, що продуктивність працівників зросла в межах 3–10%. Показники продуктивності окремих працівників наведено у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2— Продуктивність працівників після проходження курсів

Посада	Продуктивність, %	Час необхідний на виконня денної норми, дні
Програміст 1	86	1,140
Програміст 2	92	1,080
Програміст 3	89	1,110
Програміст 4	93	1,070
Програміст 5	97	1,030
Програміст 6	91	1,090
Програміст 7	89	1,110

Тепер визначимося з номенклатурою робіт, на які розподілятимемо робочий час. Це не усе роботи доступні програмістам, а лише найбільш важливі і вимагаючі більшої кваліфікації (таб. 3.3):

Таблиця 3.3— Перелік робіт що беруть участь в розподілі

Найменування виду робіт	Час виконання роботи, дні
Базовий "Корпоративний сайт"	10
Базовий "Інтернет-магазин"	15
Індивідуальний "Сайт-візитка"	10
Індивідуальний "Корпоративний сайт"	15
Вставка лічильника Google Analytics (логін і пароль Gmail надає клієнт)	0,250
Додавання сайту в основні пошукові системи (Google, Yandex, Bigmir, Rambler)	0,250
Запис індивідуального сайту на CD	0,1250
Розміщення сайту на хостингу Замовника	0,1250
Анімоване розкриття меню (програмним кодом)	0,250
Захист від копіювання тексту з сайту	0,1250
Модуль програвання музики на сайті (аудіоплеєр)	1
Фотогалерея з можливістю самостійного управління картинками	2
Модуль програвання відео на сайті (відеоплеєр)	2
Діагностика безпеки веб-ресурсу	4

Усунення дір в системі безпеки	2
Діагностика правильності настрійки сервера	1
Проведення коротких лекцій з персоналом для по зменшення вірогідності злочину	1
Перенесення сайту до 100 МВ з хостингу на хостинг	1
Перенесення сайту від 200 МВ до 300 МВ з хостингу на хостинг	1
Перенесення сайту понад 300 МВ з хостингу на хостинг	1

Наступний крок - ця побудова матриці собівартостей (таб. 3.4).

Таблиця 3.4— Матриця собівартостей виробництва продукції

	Продукт 1	Продукт 2	Продукт 3	Продукт 4	Продукт 5	Продукт 6	Продукт 7	Продукт 8	Продукт 9	Продукт 10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Програміст 1	455,890	455,920	410,290	455,920	684,00	456,0	1094,4	2827,2	729,6	729,6
Програміст 2	431,890	431,930	388,690	431,930	648,00	432,0	1036,8	2678,4	691,2	691,2
Програміст 3	443,890	443,930	399,490	443,930	666,00	444,0	1065,60	2752,8	710,4	710,4
Програміст 4	427,890	427,930	385,090	427,930	642,00	428,0	1027,2	2653,6	684,8	684,8
Програміст 5	411,900	411,930	370,700	411,930	618,00	412,0	988,8	2554,4	659,2	659,2
Програміст 6	435,890	435,930	392,290	435,930	654,00	436,0	1046,4	2703,2	697,60	697,6
Програміст 7	443,890	443,930	399,490	443,930	666,00	444,0	1065,6	2752,8	710,4	710,4
План	1	1	2	1	15	15	3	14	14	25

	Продук т 11	Продук т 12	Продук т 13	Продук т 14	Продук т 15	Продук т 16	Продук т 17	Продук т 18	Продук т 19	Продукт 20	Ресурс
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Програміст 1	364,8	478,8	478,8	171,0	285,0	456,0	342,0	456,0	912,0	1140,0	16
Програміст 2	345,6	453,6	453,6	162,0	270,0	432,0	324,0	432,0	864,0	1080,0	16
Програміст 3	355,2	466,2	466,2	166,5	277,5	444,0	333,0	444,0	888,0	1110,0	16
Програміст 4	342,4	449,4	449,4	160,5	267,5	428,0	321,0	428,0	856,0	1070,0	16
Програміст 5	329,6	432,6	432,6	154,5	257,5	412,0	309,00	412,0	824,0	1030,0	16
Програміст 6	348,8	457,8	457,8	163,5	272,5	436,0	327,0	436,0	872,0	1090,0	16
Програміст 7	355,2	466,2	466,2	166,5	277,5	444,0	333,0	444,0	888,0	1110,0	16
План	3	3	3	3	1	1	2	3	4	6	

Тут значення кожного осередку представлено формулою:

$$X = Pr_i \times \frac{C_j \times D_i}{T_j}, \quad (3.1)$$

де Pr_i - продуктивність i -го працівника;

C_j, T_j - ціна і час виконання роботи(дні);

D_i - час виконання денної норми i -м працівником.

У рядку «План» зазначено необхідний обсяг виконання робіт (кількість одиниць продукції або завдань) за кожним типом.

У колонці «Ресурси» наведено основні обмеження щодо наявного робочого часу. Зокрема, встановлено, що кожен програміст може працювати не більше 16 робочих днів, що і є граничним ресурсним лімітом для виконання запланованого обсягу робіт.

Наступним етапом є формування матриці продуктивності персоналу. За базову одиницю продуктивності приймемо найнижчий показник серед працівників, а саме продуктивність Програміста 1, яка становить 86%. Таким чином, продуктивність цього працівника умовно прирівнюється до 1.

Кожен елемент матриці продуктивності відображає зважену оцінку результативності конкретного працівника, яка визначається через відхилення його фактичної продуктивності від прийнятого базового рівня. Для визначення таких відхилень необхідно розрахувати індекси продуктивності працівників за наступною формулою:

$$I_i = \frac{Pr_i}{Pr}, \quad (3.2)$$

де I_i - індекс i -го працівника;

Pr - продуктивність працівника узятото за 1-цу;

Pr_i - продуктивність i -го працівника.

Таблиця 3.5— Матриця продуктивності працівників

	Продукт 1	Продукт 2	Продукт 3	Продукт 4	Продукт 5	Продукт 6	Продукт 7	Продукт 8	Продукт 9	Продукт 10
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Програміст 1	0,0880	0,0580	0,0880	0,0580	3,5090	3,5090	7,0180	7,0180	3,5090	7,0180
Програміст 2	0,0940	0,0630	0,0940	0,0630	3,75400	3,7540	7,5070	7,5070	3,7540	7,5070
Програміст 3	0,0910	0,0610	0,0910	0,0610	3,6310	3,6310	7,2620	7,2620	3,6310	7,26200
Програміст 4	0,0950	0,0630	0,0950	0,0630	3,79400	3,7940	7,5890	7,5890	3,7940	7,5890
Програміст 5	0,0990	0,0660	0,0990	0,0660	3,9580	3,9580	7,9150	7,9150	3,9580	7,9150
Програміст 6	0,0903	0,0620	0,0930	0,0620	3,7130	3,7130	7,4260	7,4260	3,7130	7,4260
Програміст 7	0,0910	0,0601	0,0910	0,0610	3,6310	3,6310	7,2620	7,2620	3,6310	7,2620

	Продукт 11	Продукт 12	Продукт 13	Продукт 14	Продукт 15	Продукт 16	Продукт 17	Продукт 18	Продукт 19	Продукт 20	Індекс
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Програміст 1	0,8770	0,4390	0,4390	0,2190	0,4390	0,8770	0,8770	0,8770	0,8770	0,8770	1,0
Програміст 2	0,9380	0,4690	0,4690	0,2350	0,4690	0,9380	0,9380	0,9380	0,9380	0,9380	1,070
Програміст 3	0,9080	0,4540	0,4540	0,2270	0,45400	0,9080	0,9080	0,9080	0,9080	0,9080	1,030
Програміст 4	0,9490	0,4740	0,4740	0,2370	0,4740	0,9490	0,9490	0,9490	0,9490	0,9490	1,080
Програміст 5	0,9890	0,4950	0,4950	0,2470	0,4950	0,9890	0,9890	0,9890	0,9890	0,9890	1,130
Програміст 6	0,9280	0,4640	0,4640	0,2320	0,4640	0,92800	0,9280	0,9280	0,9280	0,9280	1,060
Програміст 7	0,9080	0,4540	0,4540	0,2270	0,4540	0,9080	0,9080	0,9080	0,9080	0,9080	1,030

Наступним етапом є формування робочої матриці, яка буде заповнюватися безпосередньо в процесі пошуку оптимального розв'язання задачі. У колонці «Використано» відображаються підсумкові значення по кожному рядку матриці, тобто загальна кількість часу, фактично витраченого відповідним працівником на виконання запланованих робіт.

У колонці «Резерв» фіксується обсяг невикористаного робочого часу працівника, який визначається як різниця між наявним ресурсом часу та фактично використаним часом. Даний показник обчислюється як різниця значення з колонки «Ресурс» (матриці обмежень) і відповідного значення з колонки «Використано» (матриці результатів).

Рядок «Зроблено» відображає загальну кількість виконаної продукції (або завершених завдань) певного виду всіма працівниками разом. Його значення визначається за наступною формулою:

$$\sum_0^i Q_i \times Pr_i, \quad (3.3)$$

де Q_i - кількість витраченого часу i -м працівником;

Pr_i - продуктивність i -го працівника.

Усю математичну модель цього завдання представимо наступною системою:

$$\left. \begin{array}{l} \sum_0^i \sum_0^j Q_{ij} \times Cc_{ij} \rightarrow Min \\ P_i \geq Z_i \\ Пл_j = N_j \end{array} \right\}, \quad (3.4)$$

де Q_{ij} - кількість витраченого часу i -м працівником на виконання j -го завдання;

Cc_{ij} - собівартість виконання j -го завдання i -м працівником;

P_i - резерв часу i -го працівника;

Z_i - час, витрачений i -м працівником;

Pl_j - план по виробництву j -го товару;

N_j - кількість зробленої продукції j -го виду.

Таблиця 3.6— Результат мінімізації вартості виробництва

	Продукт 1	Продукт 2	Продукт 3	Продукт 4	Продукт 5	Продукт 6	Продукт 7	Продукт 8	Продукт 9	Продукт 10	Продукт 11
Програміст 1	0,0	0,0	1,3500	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,17
Програміст 2	4,040	2,360	3,52	3,130	0,0	1,450	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Програміст 3	0,0	3,330	5,600	2,970	0,0	0,520	0,0	0,0	0,0	0,0	1,880
Програміст 4	3,630	2,320	0,0	3,770	0,0	0,980	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Програміст 5	0,0	0,0	0,0	0,2600	3,79	0,00	0,380	1,77	3,54	3,16	0,0
Програміст 6	2,420	2,3	6,670	3,070	0,0	0,570	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Програміст 7	0,570	5,980	4,670	2,970	0,0	0,520	0,0	0,0	0,0	0,0	1,260
Зроблено	1,0	1,0	2,00	1,0	15,0	15,0	3,0	14,0	14,0	25,0	3,0

	Продукт 12	Продукт 13	Продукт 14	Продукт 15	Продукт 16	Продукт 17	Продукт 18	Продукт 19	Продукт 20	Використано	Резерв
Програміст 1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,51	14,49
Програміст 2	0,760	0,730	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,0	0,0
Програміст 3	1,70	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,0	0,0
Програміст 4	3,360	1,950	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,0	0,0
Програміст 5	0,060	3,050	12,13	2,02	1,01	2,02	3,03	4,04	6,06	16,0	0,0
Програміст 6	0,510	0,480	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,0	0,0
Програміст 7	0,003	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,0	0,0
Зроблено	3,0	3,0	3,0	1,0	1,0	2,00	3,0	4,0	6,0		61941,67

Проаналізувавши отримані результати розрахунків, можна виокремити такі ключові висновки:

Загальна вартість виконання запланованого обсягу робіт (виробництва) становила 61 941,67 грн.

Найменш продуктивний працівник у процесі оптимального розподілу трудових ресурсів був залучений мінімально. Це свідчить про наявність резерву робочого часу, який доцільно використати для виконання допоміжних або менш складних завдань, що не були включені до переліку 20 основних видів робіт (товарів), розглянутих у моделі.

Сукупна тривалість виконання визначеного обсягу робіт склала 97,51 годин. Порівняльний аналіз показав, що у разі нераціонального розподілу трудових ресурсів загальна вартість виконання робіт зростає до 68 081,42 грн, при цьому найбільш продуктивний працівник (Програміст 5 із рівнем продуктивності 97%) використовується недостатньо ефективно. Крім того, загальна тривалість виконання завдань у такому випадку збільшується та складає 99,16 годин. Таким чином, застосування оптимального розподілу ресурсів дозволяє скоротити загальні витрати та забезпечує економію часу, що еквівалентна майже двом робочим дням.

Розрахунок фонду оплати праці ТОВ «Web-diagnostics»

Річний номінальний баланс робочого часу, сформований з урахуванням вимог чинного трудового законодавства України.

Ефективний (корисний) фонд робочого часу (Φ_e) у днях визначається за формулою (2.1):

Ефективний (корисний) фонд робочого часу ($\Phi_{\text{э}}$) в днях визначається по формулі (2.1):

$$\Phi_{\text{э}} = 365 - 114 = 251 \text{ д.}$$

Середня номінальна тривалість робочого дня (Π_{ϕ}'') в годинах визначається по формулі (2.3).

На підприємстві ТОВ «Web-diagnostics» усі працівники працюють по 8-годинному графіку, отже розрахуємо середню номінальну тривалість робочого часу за формулою (2.3):

$$\Pi_{\phi}'' = 8 - \frac{5}{365} = 7,986 \text{ ч.}$$

Ефективний (корисний) фонд робочого часу працівника в годинах визначається шляхом множення ефективного фонду робочого часу, розрахованого у днях, на середню корисну тривалість робочого дня, виражену в годинах.

Втрати робочого часу, пов'язані із встановленням скороченої тривалості робочого дня для неповнолітніх працівників або застосуванням 7-годинного робочого дня, на підприємстві відсутні.

Таблиця 3.7— Баланс робочого часу одного виконавця.

№ п/п	Показники	Величина показника
1	Номінальний фонд робочого часу	
1.1	у дн.	251,0
1.2	у годинах	2003,0
2	Нез'явлення на роботу, дні	114,0
2.1	Чергові і додаткові відпустки	21,0
2.2	Учбові відпустки	2,0
2.3	Відпустки по вагітності і пологам	3,0
2.4	Невиходи по хворобах	4,0
2.5	Інші нез'явлення, дозволені законодавством (виконання держ. обов'язків та ін.)	2,0
	Разом нез'явлень.	32,0
3	Ефективний (корисний) фонд робочого часу в днях	251-32=219
4	Номінальна середня тривалість робочого дня в годинах	7,99
5	Втрати часу у зв'язку із скороченням тривалості робочого дня (підліткам і тому подібне), годинник	0,0
6	Ефективна (корисна) середня тривалість робочого дня в годинах	7,99
7	Ефективний (корисний) річний фонд робочого часу одного працівника в годинах.	1748,0

До планових втрат робочого часу устаткування відносяться періоди його простою, пов'язані з проведенням планово-попереджувальних ремонтів, профілактичних оглядів, налагоджувальних робіт та інших заходів, передбачених правилами технічної експлуатації. Як правило, зазначені роботи заздалегідь враховуються у планових розрахунках і складають у середньому 2–5% від режимного фонду часу роботи обладнання [17].

Режимний фонд роботи устаткування (Φ_p) визначається з урахуванням встановленого режиму функціонування підприємства та розраховується за формулою (2.5):

$$\Phi_p = 219 \cdot 1 = 219$$

Ефективний фонд часу роботи устаткування ($\Phi_{\text{э}}$) визначається по формулі (2.6):

$$\Phi_{\text{э}} = 219 \times \left(1 - \frac{3}{100}\right) = 213 \text{ д.}$$

До складу ФОП включається основна, додаткова зарплати, а також оплата лікарняних і відпусток.

На підприємстві ТОВ «Web-diagnostics» застосовується система оплати праці з фіксованою заробітною платою. Розмір основної заробітної плати приведений в таблиці 3.8

Таблиця 3.8— Тарифікація робочого часу штатних працівників

№ п/п	Назва відділу	Посада	Штат в 2024г., чел	Посадовий оклад в 2024г., грн./мес
1	Правління	Директор	1	4700
2		Голов..бухгалтер	1	3200
3	Відділ розробки	Начальник відділу	1	4200
4		Програміст	6	3900
5		Дизайнер	6	3400
6	Відділ просування	Начальник відділу	1	3900

7		Фахівець просування	3	2	2900
	Разом	-		18	65600

До складу додаткової заробітної плати належать виплати, що здійснюються працівникам за час, який не пов'язаний із безпосереднім виконанням основних трудових функцій. Зокрема, до таких виплат відносять оплату щорічних чергових відпусток, компенсацію часу, пов'язаного з виконанням державних або громадських обов'язків, оплату пільгових годин для неповнолітніх працівників та інші передбачені законодавством виплати [18].

Додаткова заробітна плата виробничого персоналу, як правило, визначається у вигляді певного відсотка від основної заробітної плати.

Коефіцієнт додаткової заробітної плати відносно основної розраховується за формулою (2.9):

$$K_{\text{дон}} = \frac{32}{252} = 0,1269$$

Величини додаткових заробітних плат приведені в таблиці 3.9

Таблиця 3.9— Розміри додаткових заробітних плат в 2025 р.

№ п/п	Посада	Штат, чол	Посадовий оклад, грн./мес	Розмір додаткової ЗП, грн./мес
1	Керівник	1	47000	5964,30
2	Голов.бухгалтер	1	32000	4060,80
3	Начал. відділу	1	42000	5329,80
4	Програміст	6	39000	29694,60
5	Дизайнер	6	34000	25887,60
6	Начал відділу	1	39000	4949,10

7	Фахівець з просування	2	29000	7360,20
	Всього	18		

Премія розраховується від суми основної і додаткової заробітної плати і обчислюється за формулою (2.10).

На підприємстві ТОВ «Web-diagnostics» премія складає 15%. Розрахунок розмірів премій приведений в таблиці 3.10

Таблиця 3.10— Розмір преміальних відрахувань

№ п/п	Посада	Штат, чел	Посадовий оклад, грн./мес	Розмір додаткової ЗП, грн./мес	Розмір премій, грн./мес
1	2	3	4	5	6
1	Директор	1	47000	5964,30	7944,6450
2	Гол.бухгалтер	1	32000	4060,80	5409,120
3	Нач.відділу	1	42000	5329,80	7099,470
4	Програміст	6	39000	29694,60	39554,190
5	Дизайнер	6	34000	25887,60	34483,140

6	Нач.відділу	1	39000	4949,1	6592,3
7	Фахівець з просування	2	29000	7360,2	9804
	Всього	18			

У таблиці 3.11 зазначені величини підсумкового ФОП по посадах і загального по усіх працелюбах. Розрахуємо податкові відрахування фонду оплати праці від підприємства:

Таблиця 3.11— Розмір загального ФОП за 2025 р.

№ п/п	Назва відділу	Посада	Штат, чел	Посадовий оклад, грн./мес	Розмір додаткової ЗП, грн./мес	Розмір премій, грн./мес	Разом ФОП
1	Правління	Директор	1	47000	5964,3	7944,6	60909
2		Гол.бухгалтер	1	32000	4060,8	5409,1	41470
3	Від. розробки	Нач.відділу	1	42000	5329,8	7099,7	54429,3
4		Програміст	6	39000	29694,6	39554	303248
5		Дизайнер	6	34000	25887,6	34483	264370
6	Від просування	Нач.відділу	1	39000	4949,1	6592,3	50541,5
7	Від просування	Фахівець з просування	2	29000	7360,2	9804	75164,2
	Всього		18				

Із загального фонду оплати праці підприємства здійснюється нарахування єдиного соціального внеску (ЄСВ), який для даного виду діяльності прийнято у розмірі 36,77%.

За умови, що місячний фонд оплати праці становить 806 071,6 грн, річний обсяг ФОП дорівнює:

$$806\,071,6 \times 12 = 9\,672\,859,2 \text{ грн.}$$

Відповідно, річна сума ЄСВ складає:

$$9\,672\,859,2 \times 36,77 / 100 = 3\,540\,266,4 \text{ грн.}$$

Щомісячні відрахування ЄСВ становитимуть:

$$806\,071,6 \times 0,3677 = 295\,022,2 \text{ грн.}$$

Результати розрахунку податкових утримань фонду оплати праці із співробітників фірми наведені в таблиці 3.12:

Таблиця 3.12— Податкові відрахування із співробітників фірми

№ п/п	Назва відділу	Посада	Штат, чел	Посадовий оклад, грн./мес	Розмір додаткової ЗП, грн./мес	Розмір премій, грн./мес	Загальний ФОП	ПФ	НДФЛ	На руки
1	Руководство	Директор	1	47000	5964,30	7944,60	60908,90	2192,70	8807,40	49908,8
2		Гл.бухгалтер	1	32000	4060,80	5409,10	41469,90	1492,90	5996,60	33980,5
3	Отдел разработки	Нач.отдела	1	42000	5329,80	7099,50	54429,30	1959,50	7870,50	44599,3
4		Программист	6	39000	4949,10	6592,40	50541,50	1819,50	7308,30	41413,7
5		Дизайнер	6	34000	4314,60	5747,20	44061,80	1586,20	6371,30	36104,2
6	Отдел продвижения	Нач.отдела	1	39000	4949,10	6592,40	50541,50	1819,50	7308,30	41413,7
7		Специалист по продвижению	2	29000	3680,10	4902	37582,10	1353	5434,40	30794,8
	Итого	-	18							

Станом на 1 січня 2025 року мінімальна заробітна плата в Україні встановлена на рівні 8 000 грн. Це означає, що у 2025 році підвищена ставка податку на доходи фізичних осіб застосовується до частини доходу, що перевищує 96 000 грн (у розрахунку на місяць).

На підприємстві ТОВ «Web-diagnostics» працівники за основним місцем роботи не користуються податковою соціальною пільгою, оскільки розмір їх посадових окладів перевищує встановлений мінімальний рівень заробітної плати.

Наведені вище розрахунки щомісячних утримань із заробітної плати працівників включають податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) за ставкою 15%, який визначається після утримання 3,6% ЄСВ (для більшості працівників, за винятком випадків лікарняних виплат або працівників зі статусом інваліда). Утримання здійснюється двічі на місяць — під час виплати авансу та остаточного розрахунку за другу половину місяця (не пізніше встановлених строків виплати заробітної плати).

Річна сума єдиного соціального внеску становить:

$$\text{ЄСВ}_{\text{річн}} = 30\,604,8 \times 12 = 367\,256,2 \text{ грн,}$$

при цьому перерахування здійснюється до Пенсійного фонду одночасно з виплатою заробітної плати.

Зведена інформація

Таким чином, щомісячно підприємство має перераховувати:

із заробітної плати працівників:

до Пенсійного фонду — 30 604,8 грн;

до бюджету (ПДФО) — 122 929,3 грн;

за рахунок підприємства:

до Пенсійного фонду — 306 048 грн.

Прогнозування собівартості продукції ТОВ «Web-diagnostics»

Собівартість продукції (робіт, послуг) є вартісним вираженням сукупних витрат підприємства, пов'язаних із використанням у процесі виробництва та

реалізації матеріальних ресурсів, енергії, основних засобів, трудових ресурсів, а також інших витрат, необхідних для виконання робіт і надання послуг [19].

Структуру собівартості за основними статтями калькуляції можна представити наступним чином [20]:

Матеріали та інші витрати (комплектуючі, напівфабрикати, агрегати, вузли тощо).

Паливо та електроенергія.

Амортизація основних виробничих фондів (устаткування, техніка, обладнання тощо).

Основна заробітна плата основного персоналу (оклади, тарифні ставки).

Додаткова заробітна плата основного персоналу (надбавки, доплати, премії та інші виплати, передбачені законодавством; визначається у вигляді відсотка від основної заробітної плати).

Відрахування на соціальні заходи (ЄСВ та інші соціальні внески, що нараховуються у вигляді відсотка від фонду оплати праці).

Пункти 4, 5 і 6 формують загальний фонд оплати праці (ФОП).

Загальновиробничі витрати (витрати на утримання та обслуговування виробничого процесу, внутрішньовиробничі витрати, фонд оплати праці службовців, ремонтні роботи тощо; розраховується як відсоток від основної заробітної плати).

Витрати на відрядження (проїзд, добові, проживання).

Роботи та послуги сторонніх організацій (контрагентів).

Адміністративні витрати (витрати на утримання управлінського апарату підприємства).

Окрім зазначених статей, необхідно враховувати складність виконання різних видів робіт. Наприклад, «індивідуальний сайт-візитка» та «базовий корпоративний сайт» можуть мати однакову тривалість виготовлення (приблизно 10 днів), однак корпоративний сайт, як правило, передбачає ширший функціонал: підтримку документообігу, зберігання та аналіз інформації, інтеграцію додаткових сервісів тощо.

Для подальших розрахунків визначимо собівартість одного робочого дня за формулою:

$$C_{c_0} = \mathcal{E}л + A + 3П_{осн} + 3П_{доп} + 3П_{отч} + Адм \quad (3.5)$$

Собівартість одного робочого дня підприємства становить 7 010 грн.

Далі, залежно від питомої ваги посадових окладів працівників різних спеціалізацій у загальному фонді оплати праці, визначимо вартість одного робочого дня для кожної категорії персоналу.

Річний фонд оплати праці за спеціалізаціями становить:

програмісти — 473 140 грн;

дизайнери — 408 000 грн;

фахівець з просування — 388 000 грн.

Відповідно, частка кожної категорії працівників у загальному обсязі оплати праці складає:

програмісти — (частка визначається розрахунково);

дизайнери — 32,19%;

фахівці з просування — 29,9%.

Для ілюстрації методики розрахунку визначимо собівартість продукту «Базовий сайт-візитка». У середньому створення даного веб-ресурсу потребує 5 робочих днів, при цьому співвідношення трудових витрат дизайнера та програміста становить 1:7.

На основі наведених параметрів можна визначити собівартість створення зазначеного веб-ресурсу, яка становить:

13 000 грн.

Приклад відповідних розрахунків наведено у таблиці 3.13.

Таблиця 3.13— Собівартість основних товарів студії

Створення базових сайтів		
Найменування послуги	Час виконання	С/в товару, грн.
Базовий "Сайт-візитка"	5	13004,60
Базовий "Корпоративний сайт"	10	22809,20
Базовий "Інтернет-магазин"	15	34213,70
Створення індивідуальних сайтів		
Індивідуальний "Сайт-візитка"	10	22809,10
Індивідуальний "Корпоративний сайт"	15	34213,70
Індивідуальний "Інтернет-магазин"	25	57022,80

Окрім податку на додану вартість, важливу роль у формуванні кінцевої ціни продукції (послуг) відіграє запланований рівень прибутку підприємства. На ТОВ «Web-diagnostics» розмір прибуткової надбавки варіюється у межах 14–40%. Такий діапазон зумовлений різним рівнем складності виконання замовлень, обмеженими строками реалізації проєктів, ступенем унікальності розробленого продукту, а також іншими факторами, що впливають на трудомісткість і ресурсомісткість робіт.

3.2 Оцінка економічної ефективності удосконалення організації виробництва на ТОВ «Web-diagnostics»

Розрахуємо показники підприємства, що характеризують виробничу ефективність, в 2011г. Складемо звітну таблицю витрат і прибутків за 2011г. (таб. 3.15)

Таблиця 3.14— Приходи і витрати підприємства ТОВ «Web-diagnostics» за 2011г.

	Найменування	тис. грн.
1)	Прибутки	
а)	Дохід від реалізації продукції і послуг	16719
2)	Витрати	
а)	Амортизація	172
б)	Аренда	240
в)	Електроенергія	46,90
г)	Зарплата	10201,60
д)	Нарахування ЕСВ	3672,60
е)	Інші витрати	15
3)	Прибуток від реалізації продукції і послуг без ПДВ	2371

Далі доцільно проаналізувати прогнозовану структуру прибутків підприємства від виконання запланованих завдань у 2025 році, з урахуванням змін у складі та структурі основних фондів.

Загальний обсяг основних фондів станом на кінець 2025 року становитиме 822 000 грн.

Активна частина основних фондів ТОВ «Web-diagnostics» представлена комп'ютерною технікою виробничого персоналу, яка безпосередньо використовується у процесі надання послуг. Її вартість визначається наступним чином:

$$10 \times 32\,400 + 6 \times 54\,200 = 649\,200 \text{ грн.}$$

Пасивна частина основних фондів включає меблі та комп'ютерне обладнання адміністративного персоналу (директора і головного бухгалтера). Загальна вартість пасивної частини становить:

$$2 \times 32\,400 + 15 \times (3\,500 + 2\,500) = 154\,800 \text{ грн.}$$

Таким чином, структура основних фондів підприємства у 2025 році має наступний вигляд:

активна частина:

$$649\,200 / 822\,000 \times 100\% = 80,7\%$$

пасивна частина:

$$154\,800 / 822\,000 \times 100\% = 19,3\%$$

Переважання активної частини у структурі основних фондів свідчить про прогресивний характер матеріально-технічної бази підприємства, що є передумовою підвищення його виробничих можливостей та ефективності діяльності. У порівнянні з 2024 роком розрив між активною та пасивною частинами основних фондів збільшився на 8,1%, що характеризує позитивну динаміку розвитку структури основних засобів та орієнтацію підприємства на розширення виробничого потенціалу.

3) Коефіцієнт оновлення обчислюється за формулою(2.16):

$$K_{обн} = \frac{15880}{82200} = 0,193 = 19,32\%$$

4) Коефіцієнт придатності визначається по формулі(2.17):

$$K_{годн} = \frac{30291,43}{82200} \times 100\% = 36,85\%$$

5) Фондовіддача розраховується по формулі(2.18):

$$\Phi_o = \frac{1671977}{66320 + 15880} = 20,34 \text{ грн}$$

У 2025 році показник фондовіддачі у порівнянні з попереднім періодом зріс на 12,3 грн, що свідчить про підвищення ефективності використання основних фондів. Таким чином, з кожної 1 грн вартості основних засобів підприємство отримало більший обсяг результату діяльності, ніж у 2024 році.

Загальна рентабельність виробництва визначається за формулою (4.7):

До складу оборотних коштів підприємства належать такі елементи: виробничі запаси, незавершене виробництво, витрати майбутніх періодів, залишки нереалізованої продукції, а також грошові кошти на рахунках підприємства [21].

На початок періоду на розрахунковому рахунку фірми знаходилося 65 420 грн, тоді як інші складові обігових коштів були відсутні.

$$P = \frac{237128}{82200 + 65420} \times 100\% = 160,6\%$$

Фактичний рівень продуктивності доцільно оцінювати як співвідношення фактичної тривалості виконання робіт до їх розрахункових (планових) строків. Аналіз графіка виконання завдань у 2025 році показав, що в середньому на виконання обсягу робіт, який за планом мав бути завершений протягом одного робочого місяця з урахуванням можливих ризиків (приблизно 18,33 робочих дні), фактично витрачалося 19,5 робочих днів.

$$K_{\text{инт}} = \frac{18,33}{19,5} \times 100\% = 94\%$$

Цей показник в порівнянні зі значенням 2024 року виріс на 10,7%

8) Коефіцієнт екстенсивного використання активної частини обчислюється за формулою (2.21):

$$K_{\text{экт}} = \frac{1713}{1748} \times 100\% = 98\%$$

Коефіцієнт екстенсивного навантаження устаткування рівний 98% - це є допустимими втратами і свідчить про те, що робочий час використовується практично повністю.

9) Інтегральна оцінка використання устаткування обраховується за формулою (2.22):

$$K_{\text{интегр}} = 0,94 \times 0,98 = 0,9212 = 92,12\%$$

В порівнянні з 2024 роком прогнозується збільшення інтегральної оцінки використання ресурсів на майже на 10%

Далі доцільно проаналізувати структуру прибутків підприємства ТОВ «Web-diagnostics» за підсумками 2025 року. Інформацію щодо прогнозованої

прибутковості за окремими групами послуг узагальнено та представлено у таблиці 3.15.

Таблиця 3.15— Очікувана прибутковість груп послуг підприємства в 2025р.

Вид послуг	Прибуток, тис. грн.	%
Створення базових сайтів	171,30	7,180%
Створення індивідуальних сайтів	226,10	9,470%
Діагностика та захист інформаційних ресурсів	61,70	2,580%
Перенесення сайтів	190,10	7,970%
Додаткові роботи	436,50	18,290%
Оформлення і наповнення сайту	156,80	6,570%
Копірайтинг	231	9,680%
Дизайн та анімація	776,80	32,550%
Логотип	44,20	1,850%
Хостинг	82,20	3,860%
Всього	2376,70	100%

Проведений аналіз структури прибутків підприємства свідчить, що найбільш прибутковим підрозділом ТОВ «Web-diagnostics», як і в попередньому періоді, залишається відділ розробки, частка якого у загальному доході становить близько 80%. Водночас відділ просування збільшив свій внесок у формування загального доходу на 2%, у результаті чого його частка у 2025 році досягла 17%.

Слід зазначити, що основним напрямом діяльності відділу просування у 2025 році стало активне залучення нових клієнтів. Результатом підвищення ефективності маркетингової роботи, а також надання замовникам більш повної та структурованої інформації щодо можливостей і переваг різних типів веб-рішень, стало зростання кількості замовлень на сайти індивідуальної розробки та відповідне скорочення попиту на стандартні комплектації.

Завдяки розширенню штату працівників і збільшенню виробничого потенціалу підприємства у 2025 році планується виконати більший обсяг замовлень та забезпечити задоволення зростаючого попиту на послуги. Очікується, що питома вага прибутку, сформованого роботою дизайнерів і програмістів, у 2025 році буде майже однаковою, а співвідношення коливатиметься в межах 50:50% із незначними відхиленнями.

Порівняльний аналіз основних показників діяльності підприємства за 2024 та 2025 роки наведено у таблиці 3.16.

Таблиця 3.16— Основні техніко-економічні показники роботи підприємства

Показники	Одиниці виміру	Величина показника						
		2023р.	2024р.	2025р.	Ефект 2023 – 2024 рр.		Ефект 2024 – 2025 рр.	
					Абсолютна зміна, тис.грн.	Відносна зміна	Абсолютна зміна, тис.грн.	Відносна зміна
Річний випуск продукції у	тис.	963,56	1183,12	1671,98	+219,56	+22,78%	+488,86	+41,31%

Показники	Одини	Величина показника						
вартісному вираженні	грн.							
Кількість працюючих, усього	чол.	14	15	18	+1	+7%	+3	+20%
Продуктивність праці	грн./чол	8517	8876	9684	+0,36	+4,2%	+0,81	+9,1%
Фонд заробітної плати	тис. грн.	679,6	760,4	964,2	+80,8	+11,9%	+203,8	26,8%
Середня зарплата 1 працівника (річна)	тис. грн	40,12	41,54	46,43	+1,42	+3,5%	+4,89	+11,8%
Вартість основних фондів	тис. грн.	62,48	66,32	82,20	+3,84	+6,14%	+15,88	+24%
Річний економічний ефект	тис.грн /рік	64,37	98,75	237,13	+34,38	+53,4%	+138	+140%

На підставі наведених розрахунків можна зробити висновок, що впроваджені заходи з удосконалення діяльності підприємства мають позитивний вплив на рівень продуктивності та загальну ефективність виробництва.

Структура основних фондів, у якій переважає активна частина, є прогресивною, оскільки сприяє нарощуванню виробничого потенціалу підприємства та створює передумови для його подальшого розвитку. У порівнянні з 2024 роком розрив між активною та пасивною частинами основних фондів збільшився на 8,1%, що підтверджує позитивну динаміку змін у матеріально-технічній базі ТОВ «Web-diagnostics».

У 2025 році рівень заробітної плати в цілому зріс на 11,8%, тоді як річний прибуток підприємства збільшився на 41,3%. Таким чином, темп приросту прибутку суттєво перевищує темп зростання витрат на оплату праці, що є позитивною тенденцією та свідчить про підвищення результативності господарської діяльності.

Прогнозний рівень загальної рентабельності у 2025 році становить 160,6%, що характеризує високий рівень прибутковості підприємства та ефективність використання його ресурсного потенціалу.

Висновки до третього розділу

Проведене дослідження дозволило встановити, що ринкова ніша у сфері захисту веб-ресурсів від хакерських атак на сьогодні залишається недостатньо освоєною. Водночас питання інформаційної безпеки потребує особливої уваги, оскільки випадки втрати, викрадення або витоку даних можуть призвести до суттєвих фінансових збитків, втрати конкурентних переваг і навіть до припинення діяльності підприємства. Протягом останніх п'яти років спостерігається зростання кількості випадків незаконного привласнення інтелектуальної власності, а також посилення загроз корпоративним мережам з боку як зовнішніх зловмисників, так і нелояльних або незадоволених працівників усередині організацій.

Володіння унікальною інформацією формує значні конкурентні переваги на ринку, проте одночасно підвищує потребу у створенні ефективних механізмів її захисту. У сучасних умовах забезпечення збереження інформації від несанкціонованого доступу, спотворення або знищення стало одним із ключових пріоритетів управління підприємством.

Не менш актуальним є завдання мінімізації ризиків та запобігання негативним наслідкам інформаційних атак, які можуть бути цілеспрямовано організовані конкурентами за заздалегідь підготовленим сценарієм. Подібні дії здатні спричинити як прямі економічні втрати через прийняття управлінських

рішень на основі недостовірної інформації (наприклад, у випадку використання неправильної «стоп-ціни»), так і довготривалі судові процеси, пов'язані з необхідністю доведення непричетності підприємства до певних порушень.

Запропоновані заходи вдосконалення діяльності не потребують змін у технологічному процесі створення продукту та не вимагають додаткової модернізації виробничих приміщень. У результаті впровадження запропонованих рішень прогнозується зростання річного обсягу випуску продукції на 41,3%, що у грошовому вираженні становить 4 888 600 грн. Одночасно середній рівень заробітної плати працівників підвищився на 11,8%, що відповідає приросту майже на 4 100 грн.

У цілому реалізація зазначених змін забезпечує підвищення фінансової стійкості підприємства, формування високого рівня беззбитковості, а також створює передумови для швидкої окупності здійснених витрат.

ВИСНОВКИ

У роботі досліджено актуальне завдання проведення економічної оцінки заходів щодо вдосконалення виробничої діяльності суб'єкта господарювання на прикладі підприємства сфери веб-технологій ТОВ «Web-diagnostics».

У процесі виконання роботи розглянуто теоретико-методичні підходи до оцінювання ефективності удосконалення економічної діяльності підприємства, проаналізовано організаційну структуру та особливості функціонування об'єкта дослідження. На основі отриманих даних розраховано ключові показники ефективності виробничої діяльності підприємства, а також сформовано перелік практичних заходів, спрямованих на підвищення продуктивності та прибутковості. Проведено порівняльний аналіз результатів діяльності підприємства у попередньому та поточному періодах, здійснено оцінку економічної доцільності запропонованих змін, а також сформовано відповідні висновки й рекомендації щодо покращення виробничої діяльності ТОВ «Web-diagnostics».

У результаті дослідження та розробки комплексу заходів щодо підвищення ефективності функціонування підприємства сформовано такі основні рекомендації:

Розширення номенклатури послуг, що надаються підприємством.

За підсумками проведеного аналізу запропоновано доповнити перелік послуг підприємства напрямом діагностики та забезпечення інформаційної безпеки особистих, комерційних і корпоративних веб-ресурсів. На початковому етапі дані послуги можуть виконувати переважно супровідну функцію та надаватися разом із послугами зі створення веб-сайтів. Такий підхід сприятиме підвищенню якості кінцевого продукту, зміцненню іміджу підприємства та залученню більшої кількості замовників. У перспективі можливе позиціонування зазначених послуг як окремого самостійного продукту.

Збільшення кадрового складу відділу розробки.

Розширення штату працівників у найбільш прибутковому підрозділі підприємства — відділі розробки — дозволяє суттєво підвищити виробничі

можливості, забезпечити виконання більшого обсягу замовлень та, відповідно, збільшити прибуток підприємства.

Підвищення кваліфікації персоналу.

Професійне навчання та підвищення кваліфікації працівників сприяє зростанню інтенсивності використання трудових ресурсів, які є ключовим фактором ефективності для підприємства сфери послуг. Підвищення продуктивності та якості виконання робіт забезпечує збільшення прибутковості та посилює конкурентні позиції підприємства на ринку.

Оптимізація розподілу робочої сили.

Визначення оптимального розподілу трудових ресурсів є логічним продовженням заходів щодо підвищення кваліфікації персоналу, однак має інший управлінський характер. Даний підхід дозволяє розподілити наявний ресурс робочого часу між завданнями таким чином, щоб досягти максимальної ефективності та мінімізувати непродуктивні витрати часу. Використання методів оптимізації може здійснюватися періодично, наприклад щоквартально, або у разі зміни структури замовлень підприємства.

Перепрофілювання (перекваліфікація) відділу просування.

Встановлено, що відділ просування є найменш ефективним підрозділом підприємства у межах досліджуваної структури. Частину послуг, які раніше виконувалися цим відділом, доцільно передати стороннім спеціалізованим організаціям. Натомість основним напрямом діяльності даного підрозділу запропоновано зробити аналіз ринку, пошук потенційних клієнтів та ініціацію нових контактів. Реалізація зазначених заходів сприяє розширенню клієнтської бази підприємства та збільшенню кількості замовлень. У перспективі застосування механізмів активних («холодних») продажів може забезпечити залучення нових клієнтів, менш залежних від впливу конкурентів.

Запровадження запропонованих заходів не потребує змін у технологічному процесі створення продукту та не вимагає модернізації виробничих приміщень. У результаті реалізації рекомендацій річний обсяг випуску продукції зріс на 41,3%, що у вартісному вираженні становить 4 888

600 грн. Одночасно середній рівень заробітної плати працівників підвищився на 11,8%, що відповідає приросту майже на 4 100 грн.

У цілому всі запропоновані та реалізовані зміни сприяють підвищенню фінансової стійкості підприємства, забезпечують високий рівень беззбитковості діяльності та створюють умови для швидкої окупності здійснених витрат.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Центр креативних технологій. Управління кадрами(персоналом) [Електронний ресурс] : 2011. – Режим доступу: <http://www.inventech.ru/lib/predpr/predpr0026/>
2. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз / Б. Є. Грабовецький. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 252с.
3. Макаровська Т. П. Економіка підприємства / Т. П. Макаровська, Н. М. Бондар. – К. : МАУП, 2003. – 300с.
4. Костенко Т. Г. Економічний аналіз та діагностика сучасного підприємства / Т.Д. Костенко, Є.О. Підгора, В.С. Рижиков [та ін.]. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 400 с.
5. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства : Навчальний посібник – 3-тє видання доповнене / Г. В. Савицька. – К. : Знання, 2007. – 668 с.
6. Болюх М. А. Економічний аналіз: Навчальний посібник / М.А. Болюх, В.З. Бурчевський, М.І. Горбатюк та ін. / За ред. акад. НАНУ, проф. М.Г. Чумаченка. – Видання 2-ге, перероблене і доповнене. – К: КНЕУ, 2008. – 556 с.
7. Петрович Й.М. Економіка підприємства: Підручник / Й.М. Петрович, А.Ф. Кіт, Г.М. Захарчин [та ін.] / За заг. ред. Й.М. Петровича / 2-ге видання виправлене, – Львів : «Магнолія 2006», 2007. – 580 с.
8. Шегда А.В. Економіка підприємства: Навчальний посібник / А.В. Шегда, Т.М.Литвиненко, М.П. Нахаба та ін / За ред. А. В. Шегди. – К. : Знання-Прес, 2005. – 431с.
9. Грещак М.Г. Економіка підприємства: Підручник / М.Г. Грещак, В.М. Колот, А.П. Наливайко [та ін.] / За заг. ред. С.Ф. Покропивного. – Видання 2-ге, перероблене та доповнене. – К. : КНЕУ, 2005. – 528 с.

10. Гетьман О. О. Економіка підприємства: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Гетьман О.О., Шаповал В.М. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 488 с.
11. Шегда А. В. Економіка підприємства: Навчальний посібник / А.В. Шегда, Т.М.Литвиненко, М.П. Нахаба [та ін.] / За ред. А.В.Шегди. / Видання 2-ге, виправлене. – К. : Знання-Прес, 2002. – 335 с.
12. Кіндрацька Г. І. Економічний аналіз: теорія і практика: Підручник / Г.І.Кіндрацька, М. С. Білик, А. Г. Загородній / За ред. проф. А.Г.Загороднього. / Видання 2-ге, перероблене і доповнене. – Львів : «Магнолія 2006», 2008. – 440с.
13. Износ и амортизация основных фондов [Електронний ресурс] : 2011. – Режим доступу: <http://rudiplom.ru/lectures/ekonomika-organizacii/769.html>
14. Показатели производительности труда [Електронний ресурс] : 2011. – Режим доступу: <http://yurkovs.narod.ru/Ekolek/Tema52.htm>
15. Економіко-правова бібліотека. Персонал [Електронний ресурс] :. – Режим доступу: http://www.vuzlib.net/ep_z/2.htm
16. Способи нарахування амортизації основних засобів [Електронний ресурс] : – Режим доступу: <http://yurkovs.narod.ru/Ekolek/Tema25.htm>
17. Ходіч Ю.В. Актуальність планування й оптимізації чисельності персоналу [Електронний ресурс] : 2011. – Режим доступу: <http://masters.donntu.edu.ua/2011/iem/hodich/library/tez2.htm>
18. Методи визначення чисельності персоналу апарату управління підприємств [Електронний ресурс] : – Режим доступу: http://vestnik.udsu.ru/2009/2009-021/vuu_09_021_12.pdf
19. Основні види заробітної плати та їх вплив на результати діяльності підприємства [Електронний ресурс] : – Режим доступу: <http://yurkovs.narod.ru/Ekolek/Tema53.htm>
20. Виробнича програма підприємства, її зміст, календарний розподіл та оптимізація [Електронний ресурс] : – Режим доступу:

http://buklib.net/component/option,com_jbook/task,view/Itemid,36/catid,89/id,989/

21. Башнянин Г. І. Загальна економічна теорія / Г. І. Башнянин, П. Ю. Лазур, В.С. Медведєв. – К. : Ніка-Центр, 2002. – 527 с.
22. Задача оптимізації виробничої програми підприємства [Електронний ресурс] :. – Режим доступу: http://ebooktime.net/book_16_glava_16_3.2.html
23. Розділ 9. Оцінка фінансового стану підприємства [Електронний ресурс] : . – Режим доступу: <http://books.efaculty.kiev.ua/finpd/2/r9/1.htm>
24. Ефективність виробництва. Суть та показники [Електронний ресурс] : Режимдоступу:
[http://pidruchniki.com.ua/15941024/politekonomiya/efektivnist_virobnitstva_s
ut_pokazniki](http://pidruchniki.com.ua/15941024/politekonomiya/efektivnist_virobnitstva_s_ut_pokazniki)
25. Величко В.В. Економіка підприємства: навч. посіб./ В.В. Величко – Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ –2010. – 169 с.
26. Гетьман О.О. Економіка підприємства: навч. посіб. / О.О. Гетьман. - К. : Центр учбової літератури, 2010. - 488 с.
27. Горбачук Ю.А. Економічна діагностика: інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення / Ю.А. Горбачук. – Рівне, НУВГП, 2007. - 176 с.
28. Терехов А. Організація активних продажів веб-студії. – [Електронний ресурс] : 2011. – Режим доступу: <http://habrahabr.ru/blogs/studiobusiness/84290/>